8554 AA 60100200
OSREDNJA KNJIŽNICA
P.P.126
66001 KOPER

PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini Abb. postale I gruppo
Cena 400 lir
Leto XXXVII. Št. 186 (11.008)
TRST, petek, 7. avgusta 1981

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni «Doberdob» v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni «Slovenija» pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasužnjeni Evropi.

PO VČERAJŠNJI SEJI STRANKINEGA VODSTVA

Flaminio Piccoli obrazložil naloge jesenske demokristjanske skupščine

Razpravljali bodo o odnosih z družbo, o notranjih odnosih in o «moralnem kodeksu» članov KD - Donat Cattin polemičen Spadolini: Kdor želi vladno krizo, mora to odkrito povedati

RIM — Včeraj se je sestalo vodstvo KD; seja je bila namenjena pripravam na izvajanje sklepov, ki jih je pred kratkim sprejel strankin vsedržavni svet v zvezi z organizacijo vsedržavne skupščine, ki bo predvidoma v prvi polovici novembra. Po koncu seje, ki je trajala tri ure in pol, je strankin tajnik Piccoli v razgovoru s časnikarji dejal, da je namen jesenske skupščine trojen: povezati z družbo in z drugimi političnimi silami vrednote in identiteto krščanske demokracije, bolj odprto razvijati dejavnost znotraj stranke in jo sprostiti prevelike vezanosti na struje ter izdelati nekakšen strankin moralni kodeks. Na seji so tudi sklenili, da bo pripravljalnemu odboru za to skupščino predsedoval predsednik strankinega vsedržavnega sveta Forlani, generalni tajnik skupščine pa bo poslanec Gui, ki bo koordiniral vse pripravljalno delo skupno z nekaterimi sodelavci. Gui bo moral tudi sestaviti predlog za potek skupščine, o katerem bodo razpravljali na prihodnji seji strankinega vodstva, ki bo 1. septembra. Piccoli je še dodal, da bo skupščina gotovo pred 15. novembrom, kajti takoj nato se bo moral sestati strankin vsedržavni svet, da določi datum kongresa.

Mimo teh sklepov, ki so bili pričakovani in so v bistvu le birokratsko izvajanje tega, kar je že sklenil strankin vsedržavni svet, politična kronika ne beleži nobene bistvene novosti. Piccoli je sicer sinoči v dolgem televizijskem intervjuju objasnil sedanje stanje, seveda s svojega zornega kota. Dejal je, da krščanska demokracija ne preživlja krize in da je kriza zajela kvečjemu komunistično partijo. Dejal je tudi, da predstavlja sklep o organizaciji jesenske skupščine pomembno priznanje za sedanje strankino tajništvo, češ da je doslej le malo tajnikov imelo tako pomembno nalogo. Dejal je tudi, da v krščanski demokraciji ni bistvenih razlik, kar naj bi prišlo tudi do izraza na zadnjem zasedanju vsedržavnega sveta z izjemo odločitve Donat Cattina, da izstopi iz vodstva. Kar pa zadeva težnje in zahteve po prenovitvi krščanske demokracije je Piccoli dejal, da je to stranka, ki se stalno prenavlja in prav zato ne zaide nikoli v krizo. Končno pa je Piccoli na izrecno vprašanje dejal, da je proti predčasnemu razpustu parlamenta in novimi političnimi volitvami.

Edini viden predstavnik KD, ki se je včeraj oglasil, je bil poleg Piccolija Donat Cattin, ki je v bistvu polemiziral z vsemi, dejal je, da KD ne sme čakati na jesensko zasedanje in medtem spati ter je poudaril, da ne zadostuje trditi, da so vsi proti predčasnim volitvam, še zlasti ne, kadar je govor o «začasnosti» demokratičnega zavezništva s socialisti; že v samem pojmovanju začasnosti je po Donat Cattinovem mnenju namig na razbitje tega zavezništva in torej na predčasne volitve.

V politično razpravo pa je včeraj posegel tudi ministrski predsednik Spadolini. V dolgem intervjuju, ki ga objavlja današnja Repubblica, je govoril predvsem o nalogah in obveznostih svoje vlade, poudaril pa je tudi, da ne verjame, da se bo sedanja zakonodajna doba končala predčasno. «Kdor želi krizo, mora odkrito glasovati proti vladi; tako želi predsednik republike, tako predvideva ustava in tako sem se tudi sam odločil,» je dejal Spadolini.

RIM — Ministrski svet bo drevi ob 10. uri na svoji redni seji med drugim proučil in odobril tudi pogodbo med državo in televizijsko ustanovo RAI ter dodelil varnostnim silam nadaljnih 400 milijard lir za boj zoper terorizem.

ZARADI KRITJA BIVŠEGA AGENTA SID GIANNETTINIJA

Preiskavo o odgovornosti predsednikov in ministrov bodo verjetno arhivirali

RIM — Kaže, da se bo vse srečno končalo za štiri politične predstavnike — za bivša ministra Tanassija in Zagarija in bivša predsednika vlade Andreottija in Rumorja — ki so osumljeni, da so nudili nezakonito kritje agentu bivše obveščevalne službe SID Giudu Giannettiniju, proti kateremu je sodna oblast vodila preiskavo zaradi pokola na Trgu Fontana izpred dvanajstih let.

Že med prvostopenjskim procesom v Catanzaru so štirje politični možje dali nasprotujoče si verzije o tem, kdo je odgovoren za kritje Giannettinija. Zadevo so zato predali parlamentarni preiskovalni komisiji, ki bi morala včeraj odločati, ali četverico postaviti na zatožno klop pred parlamentom na skupni seji obeh zbornic, ali zadevo dokončno arhivirati. Kot se pogosto dogaja, je komisija izbrala pot odločitve. Komisarji se bodo spet sestali 21. in 22. avgusta, ko bodo morali dokončno odločati, že sedaj pa ni težko predvideti, da bo prevladala teza o arhiviranju zadeve. Večina v komisiji — predstavniki KD, PSI in PSDI — je namreč že včeraj zavrnila vse zahteve opozicijskih skupin — komunistov, radikalcev in misovcev — po poglobitvi preiskave in sprejela edino zahtevo, naj se zasliši bivši visoki častnik SID Maletti. Toda gen. Maletti živi sedaj v Južni Afriki

Z arhiviranjem pa zadeva ne bo zaključena, ker bo po vsej verjetnosti sklep o arhiviranju sprejet z navadno, ne pa s kvalificirano večino. To pa pomeni, da opozicijske skupine lahko začnejo zbirati podpise, da bi bivša ministra in bivša predsednika vlade vendarle poslali na zagovor pred parlament. Toda prav tako je gotovo, da zadostnega števila podpisov ne bo mogoče doseči. Še posebno ne po objavi razsodbe catanzarskega prizivnega porotnega sodišča, po kateri so politični možje totalno nedolžni. Nedolžen pa je — po isti razsodbi — tudi sam Giannettini in zato tudi nudenje kritja bivšemu agentu SID ne more biti — koncev koncev — obsodbe vredno dejanje.

GENOVA — Agenti Digosa so včeraj odkrili «premični» brlog rdečih brigad. Gre za avtomobil s ponarejeno evidenčno tablico, v katerem so našli poleg propagandnega gradiva in nekaj tehničnih pripomočkov tudi dvocevko.

Hirošime ne smemo pozabiti

TOKIO — Z letom tisočih belih golobov nad parkom miru in s številnimi drugimi pobudami so včeraj v Hirošimi proslavili 36. obletnico strahovitega pokola, ki ga je 6. avgusta 1945 povzročila ameriška jedrska bomba. Številni govorniki so poudarili, da so posledice tragedije vidne še danes, saj je še lani zaradi izsevanja umrlo 2.753 oseb, ki so se tako pridružile 97.964 uradnim žrtvam eksplozije, četudi Japonci pravijo, da je v resnici umrlo najmanj 200 tisoč oseb. Poudarili so tudi da svetovni arzenali premorejo dandanes več kot 50 tisoč jedrskih orožij, ki so skupno milijonkrat bolj uničujoče od bombe, ki je do tal zrahljala Hirošimo.

Ob priliki obletnice so več protijedrskih demonstracij priredili tudi v Evropi. Prizor na sliki (telefoto AP) se nanaša na pariški «pohod miru», podobno manifestacijo pa so ob prisotnosti župana Petrosellija priredili tudi radikalci v Rimu.

PO ODPOKLICU, OZIROMA IZGONU FRANCOSKEGA VELEPOSLANIKA

Iranske oblasti preprečile odhod 60 Francozov iz države

Če bo šlo vse po sreči, bodo francoski državljani zapustili Teheran prihodnji ponedeljek, oziroma v sredo

TEHERAN — «Boeing 747» družbe «Air France», ki je bil poslan v Teheran namesto rednega manjšega letala na zahtevo predsednika Mitterranda, se je včeraj ob 11.30 po teheranskem času vrnil na ukaz iz Pariza v Istanbul, ne da bi vkrcal okoli 60 Francozov, ki so hoteli zapustiti Iran na poziv francoske vlade. Francoski veleposlanik v Teheranu je izjavil, da bo letalo ostalo v Istanbulu do novega ukaza.

To je bil prvi diplomatski negativni razplet najnovejšega spora med Francijo in Iranom v zvezi z odločitvijo francoske vlade, da nudi politični azil bivšemu predsedniku Banisadru.

Zdi se, da so se francoski diplomati in iranske oblasti zmenile že prejšnji torek, da bodo lahko francoski državljani zapustili Iran brez nobenih težav. Teheranske oblasti so jim takoj izdale izstopne vizume toda v zadnjem trenutku se je vse zataknilo. Predstavnik revolucionarnega sodišča na teheranskem sodišču je pojasnil, da Iran ne more dovoliti izstopa, če ne preverijo prej, ali so Francozi pustili v njihovi državi kak neporavnan dolg. Po triurnem posvetovanju francoskega veleposlanika in posebnega Mitterrandovega odposlanca Dépina, so se francoski državljani vrnili na svoje domove. Iz Irana bodo morda odpotovali prihodnji ponedeljek, medtem ko bo nadaljna skupina 50 oseb odpotovala prihodnjo sredo.

Včeraj je bilo v Elizejski palači posvetovanje, katerega so se udeležili Mitterrand in njegovi najožji sodelavci. Zvedelo se je, da je predsednik republike odpoklical francoskega veleposlanikana poročanje že prejšnji torek in istočasno pozval Francoze naj zapustijo Iran. Ta pobuda je presenetila iranske oblasti, ki so šele pozneje zahtevale, naj veleposlanik zapustil Iran v treh dneh. Če je tako, potem to pomeni, da je bila francoska diplomacija hitrejša od iranske.

Odnosi med obema državama pa se zaostrujejo. Teheranski radio je včeraj obtožil Mitterrandovo socialistično vlado, da je bolj reakcionarna od Giscardove. «Geslo: smrt Franciji» — je še pripomnil radio Teheran — bi morali sprejeti vsi zatirani narodi. Naš narod je že spoznal odvratno obličje tega naroda».

V Iranu se nadaljujejo usmrtitve nasprotnikov islamskega režima.

138 civilnih žrtev državljanske vojne v San Salvadorju

SAN SALVADOR — Gverilski radio «Venceremos» je predvčerajšnjim sporočil, da so vladne enote ubile 138 civilistov, med katerimi je bilo veliko žensk in otrok. Vojaštvo je zagrešilo te umore v oboroženih akcijah proti domnevnim gverilskim položajem na ugaslem ognjeniku Guazapi, 45 km severno od glavnega mesta. Salvadorske oblasti niso posredovale v tej zvezi nobene informacije.

Gverilski radio je sporočil, da so našli na enem mestu trupla 98 žrtev, drugih 40 pa na nekem drugem. Salvadorske oblasti so le potrdile, da je bila na področju ognjenika že šesta letošnja ofenziva.

Salvadorski nadškof msgr. Arturo River y Damas je pozval vlado, zasebne podjetnike in gverilce, naj se zavzemajo za mirno rešitev državljanske vojne.

OBŠIRNA RAZPRAVA NA SEJI PK ZK KOSOVA

Varnostne razmere na Kosovu ugodnejše, a še zapletene

Organizatorje protirevolucije počasi odkrivajo - Dušan Ristić napovedal odstop z mesta predsednika pokrajinske skupščine

PRIŠTINA — Pod predsedstvom Velija Deve se je včeraj v Prištini sešel pokrajinski komite zveze komunistov Kosova, seje so se udeležili tudi Andrej Marinc, Nandor Major in Dušan Črebić. Peter Kostić je v uvodni besedi obvestil udeležence seje, da je predsedstvo pokrajinskega komiteja, ko je ocenjevalo politično-varnostne razmere na Kosovu, ugotovilo, da so te ugodnejše, vendar še naprej zapletene. Ni namreč takih aktivnosti, kakršne je sovražnik organiziral marca in prve dni aprila. To, da so sovražnika razbili in pregnali z ulic pa ne pomeni, da je tudi ideološko uničen.

Prvi razpravljalec na včerajšnji seji Bahri Oruci je govoril o politično - varnostnih in gospodarskih razmerah v pokrajini. Kljub intenzivnemu boju proti sovražniku in protirevolucionarnim akcijam, ter procesu diferenciacije, ki v nekaterih okrajih poteka hitreje, drugje počasneje, so varnostne razmere zapletene. Tako ugotovitev je po nje-[illegible] rati celo s površnim analiziranjem delovanja sovražnika, ki, čeprav je zdesetkan, krepi svoje akcije. Na vsako akcijo namreč odgovarjajo s protiakcijo — razpečevanjem gesel

Tako so se takoj po začetku sojenja zaradi sovražne dejavnosti pojavila gesla in pamfleti, v katerih ne priznavajo pristojnosti sodišča, ki naj bi bilo «izdajalsko». Po okrepljeni akciji za zaustavitev izseljevanja Srbov in Črnogorcev iz pokrajine so se pojavila gesla, kje so bili Srbi in Črnogorci pred 20 leti, ko so Albance izseljevali v Turčijo. In tako dalje.

Danes nihče ne more natančno oceniti, kdaj bo sovražnik dokončno razbit, je rekel Oruci. To še bolj otežuje varnostne razmere v pokrajini, zato je nujno poleg krepitve službe varnostnih organo, ki so postali učinkovitejši, vendar organizatorje protirevolucije kljub temu počasi odkrivajo-okrepiti družbeno politično aktivnost za hitrejše razkrinkavanje sovražnika.

Ko je govoril o gospodarskih razmerah, je Oruci ponovil ugotovitve, ki jih je bilo v zadnjem času slišati na številnih sestankih v pokrajini. Na kratko, gospodarska gibanja na Kosovu so zaskrbljujoča, kar je predvsem posledica subjektivnih slabosti. Ta pojem pa je treba imenovati s pravim imenom-kršenje sistema samoupravljanja, kar daje plodna tla liberalističnim in tehnobirokratskim silam, ter lenuhom, ki so tako v gospodarstvu, kot zunaj njega.

Član predsedstva pokrajinskega komiteja CK ZK Kosova Dušan Ristić je včeraj obvestil komite, da bo odstopil s položaja predsednika pokrajinske skupščine. Rekel je, da je v idejno politični dejavnosti ored in po nedavnih dogodkih na Kosovu poskušal delovati v skladu z usmeritvami ZKJ. «Toda odgovornosti za tisto, kar se je zgodilo na Kosovu, se tudi jaz ne morem izogniti», je rekel Ristić in dejal, da to izhaja iz dejstva, da je bil v času dogodkov na eni izmed najodgovornejših dolžnosti v pokrajini.

V Švici umorili državljana SFRJ

ŽENEVA — Švicarski časniki so včeraj objavili uradno informacijo o umoru jugoslovanskega državljana Dragana Timotijevića na nekem parkirnem prostoru, nedaleč od Basla. Noben časnik tega primera, ki je še vedno premalo pojasnjen, ni komentiral. Dragan Timotijević je letos prvič prišel v Švico kot sezonski delavec. Policija še vedno ne ve osnovnih podatkov o njem in celo ne za njegov rojstni kraj, tako da je sporočila, da je iz Topole ali iz Beograda. Toda člani njegove družine so se včeraj zjutraj oglasili jugoslovanskemu veleposlaništvu v Bernu iz Mladenovca.

Timotijević je delal v podjetju Marty v Baslu in to je v glavnem vse, kar je znano o njem in njegovem delu v času kratkega bivanja v Švici (tja je verjetno prispel marca, ko prihajajo na delo sezonski delavci in navadno ostanejo 9 mesecev).

Pokojni Timotijević je drugi Jugoslovan, ki je «slučajno» izgubil življenje v Švici. Pred nekaj leti se je to zgodilo tudi jugoslovanskemu nogometašu, bivšemu članu Crvene zvezde Vladimiru Durkoviću, ki je bil umorjen

Manj gradenj na Kosovu

PRIŠTINA — Izvršni svet skupščine Kosova je včeraj na seji preučil problematiko tekočih investicij v gospodarskih in negospodarskih dejavnostih.

Sporočili so, da se bodo v pokrajini odrekli graditvi gospodarskih objektov v vrednosti 16 milijard 733 milijonov dinarjev in za nekaj časa preložili graditev nekaterih objektov, katerih investicijska vrednost je 3 milijarde 583 milijonov dinarjev. Na področju družbenih dejavnosti bodo začasno preložili graditev nekaterih objektov, katerih investicijska vrednost je 494 milijonov dinarjev. (dd)

Reagan zavrača pogajanja s PLO

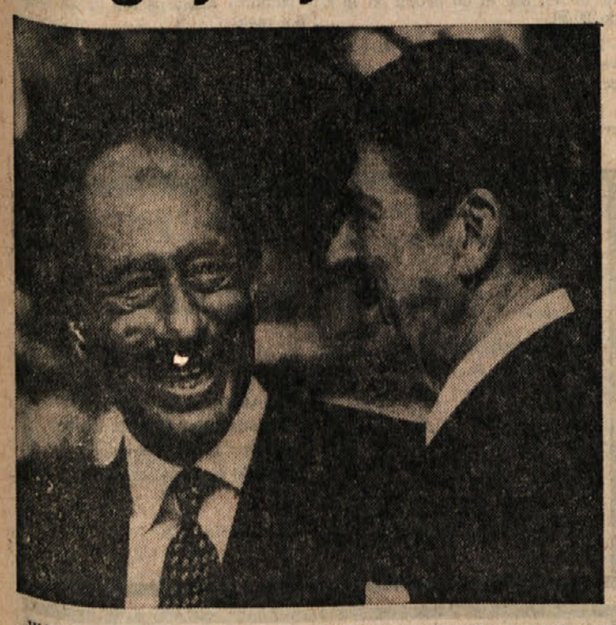

WASHINGTON — Včeraj se je končal tridnevni obisk egiptovskega predsednika Sadata, s katerim je Ronald Reagan začel niz posvetovanj, da bi bolje uokviril politiko nove ameriške uprave v zvezi z vprašanjem Bližnjega vzhoda. V kratkem so predvideni še sestanki z izraelskim premierom Beginom, jordanskim kraljem Huseinom in saudskim princem Fahdom.

Resnici na ljubo je treba podčrtati, da so Sadatova prizadevanja, da bi ZDA priznala PLO kot partnerja na mirovnih pogajanjih, naletela na gluha ušesa. To je poudaril tudi ameriški državni sekretar Haig, ki se je udeležil pogovorov.

Mimo tega razhajanja pa sta oba predsednika ob slovesu poudarila številne druge interese, ki povezujeta obe državi. Gre predvsem za širši politični in strateški problem Bližnjega vzhoda, kjer naj bi se ameriški načrt križal s sovjetsko vojaško prisotnostjo. Obe državi se bosta torej še naprej zavzemali za vzpostavitev miru na teh področjih, ZDA pa bo še okrepila gospodarsko in vojaško pomoč Egiptu.

Spor med Reaganom in nadzorniki poletov se še ni polegel

NEW YORK — «Merjenje moči» med predsednikom Reaganom in sindikatom nadzornikov poletov ne pojenja, nasprotno se je včeraj še bolj zaostrilo zaradi nepopustljivosti in izzivalnosti vlade, ki je dovolila sodnikom, da so obsodili, zaradi kršenja delovne pogodbe, pet članov sindikata «Patco», 17 pa so jih celo aretirali. Vrhu tega so že odposlali okoli 13 tisoč odpustilnih pisem za stavkajoče nadzornike poletov. Očitno namerava Reaganova vlada docela zamenjati kader. Državni tajnik za prevoze je dejal, da lahko vlada v kateremkoli trenutku zaposli 12 tisoč novih, mladih in «zvestih» nadzornikov poleta, poleg tega pa naj bi stavke dokazale, da je nadzornikov že itak preveč.

Številni opazovalci pa menijo, da so vladna predvidevanja le preveč optimistična, saj trdijo, da je dejansko nemogoče kar čez noč zamenjati tako visoko kvalificirane delavce. Stavkajoče je včeraj podprl tudi pomemben sindikat «Alf-Cio», da je njihov položaj sedaj še bolj utrjen. Predvidevajo torej, da bo spor še dolgo trajal.

NA POLJSKEM SE ŠE POGLABLJA GOSPODARSKA IN POLITIČNA KRIZA

Pogajanja med vlado in Solidarnostjo v napetem ozračju medsebojnih obtožb

Izredno ostri komentarji sovjetske agencije TASS - Sejo CK PZDP odložili

VARŠAVA — V napetem ozračju medsebojnih obtoževanj so se včeraj v Varšavi nadaljevala pogajanja med predstavniki poljske vlade in delegacijo vsedržavne koordinacijske komisije sindikata Solidarnost. Platforma pogajanj temelji na sedmih zahtevah, ki jih je sindikat postavil pretekli ponedeljek, ko se je soočanje začelo. Gre za družbeno nadziranje proizvodnje in preskrbe z živili ter industrijskimi proizvodi, za ustanovitev posebnega vladnega organa, ki naj bi se ukvarjal z vprašanjem pomoči tujine, za preklicanje racioniranja mesa, za uvajanje prvotnega zakonskega osnutka o samoupravljanju, za reformo cen v okviru učinkovite reforme gospodarstva, ki naj jo potrdi vsa poljska družba ter za nekatere spremembe zakonov v zvezi s sindikalno dejavnostjo.

Nekatera krajevna vodstva Solidarnosti so v podporo platforme že izrekla pripravljenost na vsedržavno stavko, v drugih regijah pa so za danes napovedali nekajurno opozorilno stavko. V Krakovu bo danes že «običajen» pohod proti lakoti, v Šleziji pa 4-urna stavka, ki bo zajela številne industrijske obrate in rudnike. Tudi v ladjedelnicah Gdanska vlada precejšnja napetost, saj so delavci včeraj izdali izredno oster dokument, s katerim obtožujejo vlado, da ni storila dovolj za rešitev težke krize na Poljskem.

Medtem se je včeraj tretjič v treh dneh oglasila sovjetska agencija TASS, ki zelo ostro napada Solidarnost, češ da je «neodgovorna in se ne zaveda, da stavke in demonstracije šibijo državo in družbo ter otežkočajo rešitev krize». Nadalje TASS piše, da zadnja dogajanja «nevarno izostrujejo politični in družbeni položaj države, kar bo prisililo vlado, da sprejme odločnejše ukrepe.» Na koncu agencija opozarja, da bo «poljska vlada uporabila vse sile in vsa sredstva, ki so potrebna za obrambo socialistične Poljske.»

Včeraj se je tudi izvedelo, da je bila seja CK PZDP, ki je bila napovedana za jutri, odložena na 11. avgust. V Varšavi krožijo s tem v zvezi domneve, da se bosta v tem času glavni tajnik PZDP Kania in vladni predsednik Jaruzelski srečala z Brežnjevom, ki preživlja počitnice na Krimu ob Črnem morju.

Senegalci obkolili gambijske upornike

BANJUL — Včeraj se je v Banjulu razširil glas, da je predsednik «vrhovnega sveta revolucije» Kukoi Samba Sanyang zbežal iz oporišča «Field force», ki so ga senegalske čete že obkolile. Pravijo, da je pobudnik ustaje proti predsedniku Jawari, zbežal v smeri Senegala.

Sicer pa položaj v Gambiji ni še popolnoma jasen. Gotovo je, da senegalske čete prodirajo v treh smereh proti Bakauu: ob Atlantskem oceanu, ob reki Gambiji in po vmesni poti.

Ni znano še dokončno, koliko talcev zadržujejo uporniki. Po nekaterih vesteh naj bi jih bilo 24, med katerimi 14 otrok in dve ženski.

Sporazum o obnovi laičnih odborov v Rimu

RIM — V Rimu so včeraj dosegli sporazum med KPI, PSI, PSDI in PRI za obnovo levičarskih odborov na občini in na pokrajini. V dokumentu, ki so ga objavili po sestanku štirih strank, je rečeno, da «obstajajo pogoji za začetek programskega preverjanja za obnovo laičnih in levičarskih odborov, ki so vladali v zadnjih petih letih, ob spoštovanju indikacij upravnih volitev 21. junija.»

V SPOMENICI ZUNANJEGA MINISTRA KELLYJA ZA LONDONSKO VLADO

POBUDA IRSKE ZA REŠITEV KRIZE V ULSTRU

BELFAST — Dublinska vlada je včeraj sprožila novo diplomatsko pobudo za premostitev krize v Severni Irski, ki je nastala zaradi gladovnih stavk jetnikov IRA v belfaškem zaporu Maze. Irski zunanji minister John Kelly je britanskemu veleposlaništvu posredoval spomenico, v kateri naproša londonsko vlado naj «brez nadaljnjih zamud» odobri jetniško reformo za vse tiste zapornike IRA, ki se niso udeležili gladovne stavke ali tako imenovanega «umazanega» protesta.

Kot znano je londonska vlada napovedala, da sicer namerava izboljšati življenjske razmere v ulstrskih zaporih, a šele potem, ko bodo severnoirski separatisti prekinili serijo «samomorov».

Diplomatska pobuda dublinske vlade prav gotovo teži po tem, da se naposled najde izhod iz začaranega kroga, ki je posledica britanske trdoglavosti in nepopustljivosti irskih jetnikov. Vendar pa je obenem tudi jasno, da želijo dublinske oblasti predvsem utišati notranje nezadovoljstvo, ki je še zlasti naraslo po smrti Kierana Dohertyja, člana irskega parlamenta. Na Irskem se namreč upravičeno bojijo, da ne bi kriza v sosednjem Ulstru zajela tudi njihovo deželo. V prejšnjih dneh so namreč v vsej deželi zabeležili več demonstracij, ki so mimo običajnega nasprotovanja Britancem, hotele tudi protestirati proti imobilizmu domače vlade.

Na sliki (telefoto AP) razdejanje v Belfastu.

Francois Mitterrand ponuja Korziki delno avtonomijo

PARIZ — Novi francoski minister za notranje zadeve je včeraj v Ajacciu obrazložil političnim predstavnikom Korzike vladne predloge po katerih naj bi Korzika postala edina francoska dežela s posebnim statutom. Osnutek, o katerem naj bi parlament razpravljal na posebnem zasedanju januarja 1982, predvideva neposredne volitve deželnega sveta, ustanovitev šestih posebnih ustanov (za zaposlovanje, prevoze, kmetijstvo itd.), imenovanje avtonomnega akademskega sveta za univerze na Korziki in ustanovitev samostojne radiotelevizijske hiše. Osnutek statuta predvideva tudi pouk korziškega jezika v osnovnih šolah (tri ure tedensko) in ustanovitev, pri korziški univerzi v Corteju, korziškega znanstvenega in raziskovalnega inštituta.

S tem predlogom želijo seveda socialisti vzpostaviti strpnejše odnose v deželi, kjer je v zadnjem času vse prepogosto prevladala govorica bomb. Sicer pa je treba poudariti, da «Fronta za nacionalno osvoboditev Korzike», avtonomistično gibanje, ki si je v preteklosti prevzemalo odgovornost za skoraj vse bombne atentate, miruje vse odkar je bil za predsednika republike izvoljen Francois Mitterrand.

Osnutek zakona o avtonomiji Korzike verjetno ne bo zadovoljil prebivalstva, ki zahteva politično avtonomijo in pravico do uveljavljanja lastnega jezika, predstavlja pa vsekakor velik korak naprej za francoski strogo centralizirani sistem.

KRIZA V KRAJEVNI INDUSTRIJI JE ŠE VEDNO PRISOTNA

Kljub počitnicam se položaj v nekaterih tržaških gospodarskih obratih zaostruje

Komunistični predstavniki sen. Gerbčeva in Bacicchi ter posl. Cuffaro so naslovili na ministra za delo več vprašanj v zvezi s položajem v štivanski papirnici in miljski ladjedelnici Alto Adriatico

S počitnicami in dopusti gredo v pozabo tudi nekateri pereči problemi, ki zadevajo vsa področja človeškega udejstvovanja in tako gredo v pozabo tudi nekatera vprašanja gospodarskega ali ožje industrijskega značaja. Resnost položaja v tržaški industriji pa bo, kot običajno, spet planila v ospredje konec avgusta, ko bo počitniške evforije konec. Takrat se bomo spet soočali z brezposelnostjo, s krizo v nekaterih obratih in tovarnah, z dopolnilno blagajno, z vprašanji pristanišča, infrastruktur, itd. Skratka, z vsemi tistimi problemi, ki smo jih za nekaj časa pustili vnemar, a še vedno tlijo in so v življenju Trsta in celotne pokrajine še kako prisotni, saj v bistvu zadevajo življenje mnogih družin.

Najbrž bo položaj jeseni še bolj zaostren, saj zadnje vladne omejitve, ki omejujejo prispevke, ne bodo za Trst nič kaj dobrodošle. Zaradi pomanjkanja politične volje oziroma zaradi obstrukcije Liste za Trst, ki zasleduje samo skorajda neuresničljive projekte, ki so bolj sad retorike in bombastičnih izjav, zaenkrat ni videti večjih izhodov iz krize, pa čeprav so v načrtu izgradnje nekaterih obratov in struktur (hitra cesta, navtično pristanišče pri Miljah, itd), ki bodo mogoče dale nekoliko kisika tržaškemu gospodarstvu. Po drugi strani pa se spet pojavljajo nova vprašanja, česar se zavedata tudi komunistična senatorja Gerbčeva in Bacicchi, ki sta prav te dni naslovila na ministrstvo za industrijo in delo pismeno vprašanje z zahtevo po čimprejšnjem odgovoru.

Vprasanje v bistvu zadeva položaj v papirnici «Cartimavo» v Štivanu, kjer so prav pred dnevi imeli tragično obletnico dogodka, ki je pred letom dni terjal tri življenja. Predstavnika KPI ugotavljata, da bi po pogodbi ENEL in Cartimavo ustanova ENEL oskrbovala štivanski obrat s 15 tisoč kw električne energije na uro po zelo ugodnih tarifah, medtem ko imajo v papirnici že strukturo, ki lahko producira paro in električno energijo, ki presega same potrebe obrata Cartimavo. Senatorja Gerbčeva in Bacicchi ugotavljata, da nova pogodba med ENEL in Cartimavo ne izkorišča vseh produktivnih možnosti «elektrarne» papirnice in odpira novo zaskrbljujoče vprašanje, saj je v nevarnosti sedanja zaposlitvena raven v termoelektrični centrali papirnice, kajti na dlani je, da bo osebja tam preveč in ne bo imelo kaj delati, če bo ENEL oskrbovala obrat z električno energijo. Zato komunistična senatorja sprašujeta ministra za industrijo, kaj namerava ukreniti ob zadnjih odločitvah ustanove ENEL, da zagotovi sedanjo zaposlitveno raven v papirnici in da bi preusmerili električno energijo drugam, kjer je za le-to več potrebe.

Odpira se torej novo vprašanje in upati je, da ne bodo spet prizadeti delovni ljudje in njihove družine. Pa še na neki drugi problem ne bi smeli pozabiti. Gre namreč za miljsko ladjedelnico «Alto Adriatico», o kateri je bilo že veliko napisanega in okrog katere se je pred meseci osredotočil boj za obstoj tega obrata, boj, ki je postal nekakšen simbol borbe proti propadanju tržaškega gospodarstva. Prav sedaj se izteka termin, med katerim je bila miljska ladjedelnica tudi uradno priznana kot «obrat v krizi». Zaradi tega sta sen. Gerbčeva in posl. Cuffaro naslovila na ministra za delo brzojavko, v kateri zahtevata, naj minister za šest mesecev podaljša «priznanje o kriznem stanju v miljski ladjedelnici» (od 10. t.m. do 6. februarja prihodnjega leta), s čimer bi bilo mogoče izplačati plačo delavcem v pričakovanju zadovoljive rešitve celotnega vprašanja obstoja «Alto Adriatico» in v pričakovanju novih naročil za izgradnjo ladij. S tem bi se seveda ponovno začela produktivna dejavnost ladjedelnice, za katere obstoj je stopila na ulice domala celotna tržaška pokrajina.

Odprto vpisovanje v tečaje «150 ur»

Sindikat slovenske šole sporoča, da je na vseh slovenskih nižjih srednjih šolah odprto vpisovanje za tečaje «150 ur» za dosego diplome nižje srednje šole. Tečaji trajajo eno šolsko leto, vršijo se v popoldanskem oziroma večernem času in so dostopni vsem odraslim, ki so dopolnili ali dopolnijo 16. leto starosti do 31. decembra t.l. Rok za vpis zapade 21. septembra.

● **Predsednik** deželnega odbora Comelli je včeraj sprejel na vljudnostnem obisku novega konzula Združenih držav Amerike v Furlaniji - julijski krajini F. R. Golina. Konzulu Golinu, ki je bil pred tem nekaj let zastopnik ameriške diplomacije v Johannesburgu, je predsednik Comelli zaželel uspešno delo na novem odgovornem položaju v naši deželi.

Živahno delovanje zahodnokraške rajonske konzulte

Svet negativno ocenil novi trgovinski načrt

Za gospodarski razvoj Križa, Proseka in Kontovela so potrebna nova urbanistična pravila

Trgovinski načrt tržaške občine, ki so ga že pred enim letom po naročilu občinske uprave izdelali strokovnjaki specializirane družbe «Oecometra», je bil ponovno predmet razprave zahodnokraškega rajonskega sveta, ki se je sestal v sredo zvečer na Proseku. Kar zadeva področje zahodnega Krasa, predvideva kot znano načrt predvsem trgovinski razvoj Proseka, ki naj bi služil kot središče tovrstnih dejavnosti za zgoniško občino, za del devinsko-nabrežinske občine ter tudi za Greto in Barkovlje. Ob predstavitvi tega načrta je rajonski svet izrekel nekatere pripombe ter jih strnil v dokument, ki ga je nato poslal pristojnemu občinskemu odborniku.

V omenjenem dokumentu je rečeno, da bo trgovinski načrt ostal samo na papirju, če ga ne bo uprava uskladila z urbanističnim razvojem Proseka, Križa in Kontovela. Na tem področju je stanje zelo slabo, saj so za trgovinski razvoj tega predela Krasa potrebne boljše cestne povezave, učinkovitejše avtobusne zveze predvsem z vzhodnim Krasom ter parkirni prostori. Rajonski svet za zahodni Kras zahteva nadalje v dokumentu, naj občinska uprava čimprej skliče posvet predstavnikov vseh rajonskih svetov o vprašanju trgovinskega razvoja tržaške občine.

Skoraj po enem letu pa je sedaj občinska uprava odgovorila predsedniku sveta Slavoljubu Štoki, da se nima namena nadalje posvetovati z rajonskimi sveti o tem problemu. Sam trgovinski načrt pa po mnenju listarske uprave ne more spremeniti urbanističnega načrta, kar je bilo sicer že od vsega začetka vsem jasno. Rajonski svet je samo zahteval uskladitev trgovinskega načrta z novimi urbanističnimi pravili, brez katerih je praktično nemogoče govoriti o kateremkoli razvoju naših treh vasi. V svojem odgovoru se občina celo sklicuje na komprenzorialno ureditev teritorija, ki jo predvideva deželni zakon in o kateri mora še steči splošna razprava. Po taki vsebini odgovora je rajonski svet v sredo po krajši razpravi sklenil dati negativno mnenje o trgovinskem načrtu, ki ga bo morala sedaj vzeti v pretres nova uprava tržaške občine.

Zaradi znanih dogodkov na tržaški občini se bo tudi zahodnokraški rajonski svet sedaj omejil le na obravnavanje tekočih upravnih problemov, ki pa jih žal zaradi nemarnosti uprave ni malo. Pomislimo samo, v kakšnem stanju so nekatere ceste na Proseku, v Križu in na Kontovelu in koliko naših ljudi še čaka na podrobnostni urbanistični načrt, da bi si prenovilo stanovanje.

V SPOMIN NA HIROŠIMO

Na včerajšnji dan je pred 36 leti v Hirošimi eksplodirala prva atomska bomba. V spomin in opomin na ta tragični datum sta včeraj Zveza za enostransko razorožitev in Zveza oporečnikov priredili po središčnih mestnih ulicah tiho manifestacijo. Sprevod je krenil malo po 18. uri s Trga Unità, kjer so manifestanti postavili tudi svoj šotor. Na letakih, ki so jih imeli obešene okrog vratu, so opozarjali na nevarnost atomske energije in vedno večje oboroževalne tekme.

Včerajšnji tihi sprevod po ulicah je spadal v sklop širše akcije, ki so ji dali organizatorji naslov «Za mir brez orožja in za energetsko alternativo». Danes in jutri se bo namreč na Trgu Unità nadaljevala razstava na to temo s fotografijami in raznimi dokumenti. V nedeljo bodo priredili ob 17. uri na bližnjem Trgu Cavana srečanje z improvizacijami, ob 21. uri pa bo na sporedu koncert, na katerem bodo nastopili Mimmo Rossi, Miky Sumberaz - Sotte, Berto Callegari, Mauro Bernardi, Sandro Corda in Trieste Modern Jazz.

Drevi na Gradu «Rally canoro»

Drevi ob 21.15 bo na Gradu sv. Justa prireditev z naslovom «Rally canoro», ki jo organizira Turistična in letoviščarska ustanova in v okviru katere bodo nastopili znani napovedovalec Corrado, kantavtor Bruno Lauzi, rokohitrec Alexander, mim Jack La Cayenne, subretka Tiziana Piorveluti, ansambel «Antica fornace» in Patrizia Pellegrino. Ob slabem vremenu bo predstava ob isti uri v Rossettiju.

Šentjakobčani proti avtomehanični delavnici

V prostorih šentjakobskega rajonskega sveta je bil te dni sestanek med prebivalstvom in občinskim svetovalcem Monfalconom (KPI). Razpravljali so o skladišču, ki je postavljeno sredi dvorišča stanovanjskih blokov v Ul. Concordia 9/1. Skladišče hočeta namreč nova lastnika preurediti v avtomehanično delavnico, temu pa bližnji stanovalci (približno 200 družin za skupnih 600 oseb) odločno nasprotujejo, saj bi delo v devalnici povzročalo preveč hrupa. Rajonski svet se je pred časom že izrekel v podporo prebivalstva. Na včerajšnjem sestanku so se med drugim domenili, da obvestijo, občino in mestne redarje o začetku del brez ustreznega dovoljenja za preureditev skladišča v delavnico, obenem pa se bo prebivalstvo obrnilo na sindikalne organizacije in stranke, da podprejo njihov boj.

Prispevki

V počastitev spomina prijatelja dr. Žaromira Simoniča darujeta Josip in Tatjana Panjek 50.000 lir za Slovensko dobrodelno društvo in 50 tisoč lir za športni klub Sirena.

V počastitev spomina dr. Žaromira Simoniča darujeta Libero in Zora Polojaz 100.000 lir za pevski zbor Glasbene matice.

V počastitev spomina svojega ravnatelja dr. Žaromira Simoniča darujejo uslužbenci TKB 195.000 za PD Tabor Opčine in 195.000 lir za Dijaško matico.

Namesto cvetja na grob dr. Žaromira Simoniča daruje notar dr. Vladimiro Klarič 50.000 lir za Dijaško matico.

Namesto cvetja na grob Elvire Koren darujeta Irma in Egon 30.000 lir za ŠD Polet.

Namesto cvetja na grob Elvire Koren darujeta Neva in Marjan 20.000 lir za Sklad Albina Bubniča.

S SKUPŠČINE SINDIKATA FULCTAS-CISL

Večina osebja trgovin z oblačili proti uvedbi novega urnika dela

Občinska odredba z 9. julija letos namreč določa, naj bi bile trgovine od 18. t.m. do 17. oktobra odprte od 8.30 do 12.30 in od 14.30 do 18.30

V teh avgustovskih dneh je veliko trgovin zaprtih zaradi dopustov, nekatere imajo popoldansko zaporo, spet druge nekajkrat tedensko, tako da se ljudje večkrat znajdejo v škripcih. Pa tudi z urniki ni vedno vse v redu in o tem teče v našem mestu razprava že nekaj let. Poskusi v smer, da bi se spremenil urnik trgovin, so bili že narejeni, vendar niso nikoli uspeli in to zaradi najrazličnejših razlogov. Sedaj se spet govori o novem urniku trgovin z oblačili in sploh vseh drugih (izvzete so trgovine z jestvinami), saj je župan 9. julija letos podpisal odredbo, po kateri naj bi bile v poskusnem obdobju dveh mesecev (od 18. t.m. do 17. oktobra) zgoraj omenjene trgovine odprte od 8.30 do 12.30 in od 14.30 do 18.30.

Prav o tem bi se bili morali pogovarjati na skupščini sindikata kategorije FULCTAS sinoči na sedežu CISL, saj je vprašanje močno občuteno. Žal pa je bila udeležba prizadetih delavcev tega sektorja tako skromna, da skupščine ni bilo, zato smo se kar pogovorili o tem z nekaterimi sindikalnimi predstavniki. FULCTAS je skupaj z enotno pokrajinsko federacijo CGIL, CISL in UIL proti uvedbi novega urnika, saj je odredba tržaške občine, ki jo je župan podpisal po poveljnem mnenju združenja trgovcev, trgovinske zbornice ter sindikatov CISNAL in CISAL, preuranjena in ne upošteva dejanskega stanja v tržaških trgovinah, kot ne upošteva negativnega mnenja pokrajinske sindikalne federacije. Predstavniki sindikatov poudarjajo, da načelno niso proti uvedbi novega urnika, saj podpirajo «zgodovinsko važnost želnega sporazuma iz leta 1974 o urnikih trgovin» (sporazum predvideva, da lahko občine same spremenijo urnike), vendar je treba upoštevati veliko dejstev, sicer bi odredba lahko negativno vplivala na delavce, ki so zaposleni na tem področju. Zato odklanjajo vsako obliko eksperimentiranja z urniki.

V podporo temu navaja sindikat FULCTAS vrsto pomislekov. V prvi vrsti ni zagotovljena nobena kontrola o izvajanju občinske odredbe glede spremembe urnikov, zaradi česar bi lahko prišlo s strani nekaterih do čednega poslovanja, v nasprotju z delovno pogodbo. Nadalje, sploh ni nadzornikov, ki bi prisilili spoštovati urnike, pa niti ni zagotovljena informacija sindikatov glede trgovin, ki bi urnike želele spremeniti, da bi lahko le-ti (po ustanovitvi paritetne komisije) nadzorovali morebitno gibanje osebja sektorja. Poleg tega odredba ne predvideva nobenih ustreznih pogodbenih instrumentov, ki bi zavarovali osebje manjših tvrdk, kot tudi ni rešeno vprašanje kosil osebja, saj je jasno, da bi ta problem z uvedbo novih urnikov prišel močno v ospredje. Nazadnje pa sindikat ugotavlja, da je tudi termin za uvedbo poskusnih urnikov neustrezen, saj je v drugi polovici avgusta še veliko ljudi (osebja) na počitnicah.

Zaradi vsega navedenega so sindikalni predstavniki osebja zainteresiranih trgovin vložili priziv na deželno odborništvo za trgovino, obenem pa so se s pristojnim odbornikom zmenili za srečanje, ki bo na deželi 11. t.m., da bi sporazumno in brez konfliktov rešili to zapleteno vprašanje.

Prijaviti je treba zaloge vina

Vsi proizvajalci vina in alkoholnih pijač, ki izvirajo iz predelave vina, morajo javiti pristojnemu občinskemu uradu na Trgu Granatieri 2 — III. nadstropje, soba 273 — količine pijače, ki jih imajo v zalogi opolnoči 31. avgusta. Prijave je treba vložiti do 6. septembra. Tisti, ki ne bi upoštevali roka, ne bodo mogli potrditi spremnih listin in bodo morali plačati globo od 100.000 do enega milijona lir.

PO SKLEPU PREISKOVALNEGA SODNIKA GRASSIJA

Francoskima zakoncema Sagnard bodo sodili kar tržaški sodniki

Christian Sagnard in Eliane Giraud sta bila v Franciji obsojena na giljotino - Dolgotrajen boj za življenje

Primer francoskih zakoncev, ki so ju v domovini obsodili na giljotino zaradi domnevnega sodelovanja pri nekem ropu leta 1972 in ki sta nato pribežala v Italijo, da bi si rešila življenje, je ponovno v središču tržaške sodne kronike. Včeraj je namreč tržaški preiskovalni sodnik Grassi izdal nalog za začetek sodnega postopka proti zakoncema, 33-letnemu Christianu Sagnardu in 30-letne Eliane Giraud, katerima bodo tržaški sodniki sodili zaradi prekrškov, ki naj bi jih bila zagrešila v Franciji: Sagnarda zaradi poskusa ropa v banki v Toulosû, Giraudovi pa, ker naj bi podpirala roparje.

Odiseja francoskih zakoncev torej še ni končana. Oba sta vedno zanikala sodelovanje pri ropu, a jima francoski sodniki niso verjeli. Med begom iz ene države v drugo (skrivala sta se v nekaterih evropskih pa tudi afriških deželah), sta se pred petimi leti znašla tudi v Trstu, kjer so ju organi javne varnosti zasledili in ju na osnovi mednarodnega zapornega naloga tudi aretirali.

Tedaj se je začel njun boj za življenje. Francija je takoj zahtevala od italijanskih oblasti, naj jima zakonca izročijo, proti tej zahtevi pa se je izrekla tedaj (bilo je leta 1977) vsa tržaška demokratična javnost. Christian in Eliane sta začela v koronejskih zaporih gladovno stavko, da bi preprečila izgon. O izročitvi je moralo takrat razpravljati tudi italijansko kasacijsko sodišče, ki se je izreklo, da mora o tem vprašanju odločati tedanji minister za pravosodje Bonifacio. Ob tem priporočilu sta francoska zakonca prekinila stavko. V mestu so bile medtem številne «vroče» manifestacije v njuno podporo.

Christian in Eliane sta ostala v tržaških zaporih skoraj dve leti preden so ju izpustili na nadzorovano svobodo.

Medtem je bila zahteva francoskih oblasti zavrnjena. V takem primeru italijanski kazenski zakonik dovoljuje, da obtožencem sodijo kar v Italiji, in tega pravila se je poslužil preiskovalni sodnik Grassi, ko se je odločil, da izda proti Francozoma nalog o začetku sodnega postopka.

Razna obvestila

V okviru «Poletnega praznika» v Boljuncu se bodo odvijala tudi razna tekmovanja, na primer «briškole in škopona». Poleg tega se lahko javi vsakdo, ki zna igrati na stare harmonike. Kdor bi rad sodeloval pri omenjenih tekmovanjih naj čimprej telefonira na št. 040/228188 vsak dan od 20. do 21. ure.

V ponedeljek, 10. t.m., ob 20.30, bo dr. Sergij Cesar iz društva zamejskih likovnikov predvajal filme pod skupnim naslovom «Naša zemlja in ljudje».

KD Vesna sporoča, da je knjižnica v domu Albert Sirk odprta tudi v poletnih mesecih, in sicer s sledečim urnikom: ob ponedeljkih od 18 do 19. ure in ob petkih od 19.30 do 20.30.

Zveza vojnih invalidov NOV obvešča svoje člane, da bo urad zaprt do 17. avgusta 1981.

NŠK obvešča, da bo knjižnica zaprta do 2. septembra 1981.

Hotela sta prepeljati ukraden mercedes iz Italije v Grčijo

Italijanskega in egipčanskega prekupčevalca so zasačili na prehodu pri Pesku

Dva mednarodna prekupčevalca z ukradenimi avtomobili, Italijan in Egipčan, sta padla v roke pravice po zaslugi koordinirane akcije in sodelovanja med italijanskimi in jugoslovanskimi organi javne varnosti. 35-letni Alessandro Previtali, doma iz Bergama, in 43-letni egipčanski državljan Rafat Khabat Badr sta nameravala konec julija letos prepeljati ukradeni mercedes 380/E iz Italije v Solun, njuna pot pa se je predčasno končala na mejnem prehodu pri Pesku. Jugoslovanski mejni miličniki so namreč zasumili, da z avtomobilom nekaj ni v redu, prav tako pa jih ni prepričalo prometno dovoljenje, ki ga je imel Previtali. Zato so ju pripri, medtem pa so obvestili o vsej zadevi italijansko policijo, da bi le-ta preverila, če je Lil mercedes res ukraden. Izkazalo se je, da so bili sumi miličnikov upravičeni: mercedes so ukradli nekemu milanskemu inženirju poldrugi mesec prej in avtomobilu tudi zamenjali evidenčno tablico. Na podlagi teh podatkov so obema prekupčevalcema sodili pred nekaj dnevi v Kopru in ju obsodili na pogojno kazen zaradi poneverbe evidenčne tablice in dokumentov, sodniki na so tudi odredili njun izgon z jugoslovanskega ozemlja. Tako so oba nepridiprava pretekli torek odpeljali do mejnega prehoda na Škofijah, kjer so ju izročili italijanski policiji.

Šele med poznejšim zaslišanjem obeh je prišla na dan celotna «dogodivščina». Previtali (star znanec policije zaradi kraj avtomobilov, izdajanja nepokritih čekov in nekaterih drugih manjših prekrškov) je preiskovalcem povedal, da se mu je sredi junija v baru v Bergamu približal neki Sirec — imenoval naj bi se «Amar» — in mu ponudil 2.000 ameriških dolarjev, v zameno pa bi moral on (Previtali) prepeljati mercedes iz Italije v grško mesto Solun. Pokazal naj bi mu tudi notarski akt o nakupu avtomobila. Nekaj dni kasneje sta se Previtali in samozvani «Amar» spet srečala v Benetkah, srečanja pa se je udeležil tudi Egipčan Badr. «Amar» jima je izročil mercedes, tako da sta lahko Italijan in Egipčan takoj odpeljala proti Jugoslaviji. Na mejnem prehodu pri Pesku je Previtali že obšel vse miličniške in carinske preglede in se ustavil na bližnjem parkirišču, da bi počakal Badra, ki so se mu pregledi nekoliko zavlekli. Tedaj so ga miličniki poklicali nazaj k prehodu in ga aretirali. Pri Badru so namreč organi javne varnosti našli nekaj sumljivih tablic BMW, zaradi česar jim je postal sumljiv tudi mercedes.

Badr pa je policiji povedal, da je pred mercedesom prepeljal v Grčijo BMW, z njim pa naj bi se peljal tudi «Amar». Ker ni dobil iz Grčije zveze za Egipt, se je skupaj s Sircem vrnil v Italijo, kjer je v Benetkah spoznal Previtalija in se podal z njim znova na pot, le da je bila tokrat, zaradi posega jugoslovanske milice, pot mnogo krajša.

Italijanski preiskovalni organi so oba, Previtalija in Badra, prijavili sodnim oblastem zaradi prekupčevanja in sodelovanja pri poneverbi. Italijana pa še zaradi vožnje avtomobila brez prave evidenčne tablice in poneverbe dokumentov.

Treba bo doplačati laboratorijske in radiološke izvide

Tržaška krajevna zdravstvena enota je izdala navodila v zvezi z novimi zakonskimi določili, ki zahtevajo od bolnikov prispevek za stroške radioloških in laboratorijskih izvidov.

Zakonski odlok štev. 398 z dne 29. julija letos predvideva prispevek v znesku 15 odstotkov tudi za izvide, ki jih opravijo javne zdravstvene službe, medtem ko je doslej veljalo omenjeno določilo le za izvide v zunanjih zasebnih laboratorijih. Vsekakor so oproščeni prispevka, ali tako imenovanega «ticketa» vsi oni, ki so lani imeli dohodek nižji od 12 milijonov lir. Ustanove tržaške zdravstvene enote, se pravi SAUBi, ali nekdanje bolniške blagajne, bolnišnice in druge pristojne javne zdravstvene službe izdajajo uporabnikom osebno izjavo, ki upravičencem zagotavlja oprostitev prispevka. Če javna zdravstvena služba, pri kateri se je upravičenec zglasil, ali eden od petih SAUB tržaške zdravstvene enote, bolnišnice, ali druge pristojne javne zdravstvene službe ne morejo zagotoviti v roku treh dni izvida, mora ista ustanova ožigosati zdravnikovo napotnico z dovoljenjem, da se uporabnik lahko posluži pristojnih zasebnih laboratorijev. Uporabniki imajo torej pravico, da prejmejo od javne ustanove, pri kateri so se zglasili (pet SAUB tržaške zdravstvene krajevne enote, bolnišnice in druge pristojne službe), če obstajajo potrebni pogoji, tako oprostitev prispevka, kot tudi dovoljenje za napotnico v zasebne laboratorije za zdravstvene analize, ne da bi jim bilo treba v drugo javno zdravstveno ustanovo.

HUDA NESREČA DVEH MLADENIČEV NA KRASU

Z vespo v obcestni zidek med Zgonikom in Gabrovcem

Pridržana prognoza za enega, drugi se bo zdravil 40 dni

Na cesti, ki pelje iz Zgonika proti Gabrovcu, se je včeraj popoldne pripetila huda prometna nesreča, v kateri sta se poškodovala mlada vespista. Bilo je okrog 18.30, ko je vespo 125, ki jo je upravljal 23-letni Alessandro Bosutti Urbanac iz Ul. Matteotti 8 in na kateri se je peljal še 24-letnj Roberto Consoli iz Ul. Catraro 1, na blagem ovinku v desno, v višini hišne številke 95 iz še neznanih razlogov zaneslo s ceste. Vozilo je z vso silo treščilo v obcestni zidek na levi strani cestišča, mladeniča pa je vrglo z vespe v zidek in na cestni tlak.

Oba ranjenca so prepeljali z rešilcem Rdečega križa v tržaško bolnišnico, medtem pa so na kraju nesreče karabinjerji iz Nabrežine in s Proseka opravili vse potrebne izvide, da bi pojasnili potek nesreče.

V nesreči se je najhuje poškodoval prisednik Consoli, za katerega so zdravniki izrekli pridržano prognozo, Bosuttija pa so sprejeli na ortopedskem oddelku s prognozo okrevanja v 40 dneh.

Eksplozija in požar v poslopju v Ul. Colonna

Sinoči je v podstrešnem stanovanju poslopja v Ul. Colonna 6 prišlo do močne eksplozije, kateri je sledil silovit požar. Ogenj se je razplamtel po dveh stanovanjih, medtem ko je eksplozija popolnoma uničila kuhinjo.

V požaru sta bili dve osebi ranjeni. To sta brat lastnika stanovanja, 24-letni Maurizio Barillaro in njegova 23-letna zaročenka Marinella Bulgarelli iz Ul. Puschi 11. Oba so z rešilcem Rdečega križa prepeljali v tržaško bolnišnico, kjer so moškemu ugotovili opekline prve in druge stopnje po vsem telesu in po obrazu. Sprejeli so ga na dermatološkem oddelku s prognozo okrevanja v 40 dneh. Bulgarellijevo so prav tako sprejeli na dermatološkem oddelku, kjer se bo morala zdraviti 20 dni zaradi opeklin prve in druge stopnje po desni nogi.

Na kraj požara so nemudoma prihiteli tržaški gasilci, ki so imeli nekaj ur trdega dela, preden so obvladali ogenj. Posegla je tudi prometna policija.

Za boljšo turistično ponudbo

Te dni je zasedal upravni svet novoustanovljene «Deželne agencije za pomnožitev turističnega prometa», ki mu je predsedoval deželni odbornik za turizem Bomben. Namen te ustanove je predvsem smotrno usklajevanje pobud javnih in zasebnih turističnih operaterjev ter učinkovito in sistematično širjenje informacij o naši deželi, tako v Italiji kot tudi v tujini.

V teku seje so odobrili turistični paket, ki zajema bivanje v hotelu, vstop na kopališča itd. Vse to naj bi privabilo vse večje število turistov.

Zakaj sem izbrala poklic pometača

V našem lepem in majhnem Trstu se mimoidoči še čudijo, ko so priča prizorom, ki so vsakdanji v drugih mestih. V mislih imamo štiri predstavnice «nežnega» spola, ki opravljajo delo pometača.

Nika, Tereza, Norma in Graziella so se že v začetku tega leta zaposlile pri občinski službi za mestno čistočo. Zelo prijazno so nam povedale, kako so se odločile za ta poklic in na splošno, kako so se znašle v tem novem poslu.

Nika, 23-letno slovensko dekle, nam je rekla, da je bila nekaj let zaposlena kot prodajalka v trgovini z oblačili. To delo je bilo zanjo fizično težavnejše, saj je bila po delovniku tako trudna, da ji ni bilo mogoče zahajati v družbo prijateljev, če izvzamemo nedelje. Poleg tega zaposlitev ni bila stalna, temveč podvržena trenutnim potrebam tržišča. Finančna negotovost jo je prisilila, da se je s prijateljico pozanimala na občini in tako dobila stalno delovno mesto. «Prve dni je bilo težko, kot pri vsakem poklicu,» nam je povedala Nika. «Kolegi so nas zelo dobro sprejeli, in ne obstajajo razlike med nami in njimi.»

Tudi ostala dekleta, oziroma gospe, ker so poročene in imajo otroke, so se zaposlile pri službi za mestno čistočo iz podobnih razlogov. Njihov delovni urnik je od 7. ure zjutraj do enih, ali pa od 13. ure do sedme zvečer. To jim daje možnost, da imajo polovico dneva prostega za svoje potrebe.

V glavnem čistijo ceste v skupinah po dve, enkrat pa so vse skupaj s kolegi pred morale pospraviti prostor, na katerem se je nahajal cirkus. «To je bilo najtežje delo,» nam je rekla ena izmed njim, «ob določeni uri je bilo zaradi toplote in smrada po zivalskih iztrebkih nemogoče. Najraje bi si nadele masko, ki bi nam preprečila vdihavanje tistih duhov.»

Ko smo jih vprašali o reakcijah ljudi, ki jih srečujejo medtem ko delajo, so nam povedale, da so starejše osebe, ne glede na spol zelo prijazne. Zanimajo se, ali so trudne, jim ponudijo kavico in jih hvalijo, češ da so bolj vestne od moških pri opravljanju svojih dolžnosti. Najbolj čudno se vedejo ženske med petindvajsetim in štiridesetim letom starosti, ki jim ne gre v račun, da «tako nežno bitje opravlja tako umazano delo.(!)» Vse so izjavile, da ni nič bolj nič manj umazan poklic od tistega, ki ga mora opravljati hišna gospodinja ali pa čistilka.

Edino kar so kritizirale, je delovna obleka, ki ni bila sešita za žensko telo (dobile so hlače številka 50). Vsekakor bodo lahko razpolagale v najkrajšem času s krojem, ki bo imel oranžaste našitke za boljšo vidljivost v temi in v megli in bo enak za vse pometače.

V kratkem se jim bodo pridružile še tri kolegice. Kaže, da se bo njihovo število še večalo ne glede na pomisleke, ki jih nekateri še imajo proti delu, ki ga opravljajo pometači.

(dgg)

PRISPEVAJTE ZA DIJAŠKO MATICO

Nenadoma nas je zapustil naš dragi

GIORDANO COCIANCICH

Pogreb bo danes, 7. t.m., ob 18. uri iz hiše žalosti v Frankovcu št. 430.

Žalostno vest sporočajo: žena Luciana, sin Claudio, sestra Giuseppina, svak Romano, nečaki in drugo sorodstvo

Dolina, 7. avgusta 1981
(Pogrebno podjetje - Ul. Zonta 3)

Družina Lovrečič in uslužbenci podjetja La Combustibile izrekajo iskreno sožalje ženi in sinu ob izgubi dragega

GIORDANA COCIANCICHA

Ob prerani izgubi tovariša in prijatelja

DRAGA KOCJANA

neumornega družbeno - političnega delavca, ki je velik del svojega življenja posvetil boju za enakopravno vlogo kmetijstva v družbi in za tvorno sodelovanje med kmeti in njihovimi organizacijami z obeh strani meje, izreka Kmečka zveza iskreno in občuteno sožalje ženi Matildi in sinovoma.

PO MNENJU DEŽELNEGA ODBORNIKA ZA FINANCE ZANFAGNINIJA

Finančni ukrepi vlade v zvezi z obnovo naj ne zaskrbljujejo prebivalstva in občin

Predsednik dežele Comelli se je včeraj sestal s podtajnikom na predsedstvu ministrskega sveta Compagno, s katerim je razpravljal o vprašanju refinansiranja državnega zakona o obnovi potresnih območij

V zadnjih dneh se je na deželni ravni razvnela polemika v zvezi z vprašanjem postavke o nakazilu 200 milijard lir, ki jo je minister Andreatta iz letošnjega državnega proračuna prenesel v finančni proračun za prihodnje leto. Teh 200 milijard lir bi morala dežela prejeti že v teku letošnjega leta na osnovi zakona štev. 546 o obnovi Furlanije. O vprašanju je doslej spregovoril predsednik deželnega odbora Comelli, polemika pa se je predvsem razvnela po izjavah komunističnega poslanca Baraccettija.

Včeraj je v to diskusijo, ki zadeva enega največjih odprtih problemov Furlanije - Julijske krajine, posegel deželni odbornik za finance Zanfagnini, ki je v daljši izjavi orisal trenutne razpoložljivosti deželne blagajne za obnovo Furlanije; deželni blagajnik je imel 30. junija na razpolago 235 milijard lir; istega dne je bilo na tekočem računu osrednje državne blagajne naslovljenemu na deželo Furlanijo - Julijsko krajino nadaljnjih 187 milijard lir, od katerih je bilo 166 milijard lir nakazanih za leto 1981. Vse te vsote so bile seveda predvidene za obnovo Furlanije.

Upoštevajoč, da je to nakazilo v celoti znašalo 540 milijard lir in če od te vsote odštejemo za obnovo že zamrznjenih 166 milijard lir in 200 milijard lir, ki jih je država iz letošnjega proračuna prenesla v prihodnjega, bomo ugotovili — pravi odbornik Zanfagnini — da je sedaj v državnem proračunu predvidenih 174 milijard lir za našo deželo. Če k tem 174 milijardam prištejemo zamrznjenih 166 milijard lir ter še prej zamrznjenih 21 milijard lir in poleg tega še neizkoriščene razpoložljivost deželne blagajne, ki dosegajo 235 milijard lir, bomo ugotovili, da je globalna razpoložljivost dežele za drugo šestmesečje letošnjega leta 596 milijard lir, seveda brez tistih «spornih» 200 milijard lir.

Po Zanfagninijevem mnenju to pomeni, da dežela v teoriji lahko vsak mesec izplača okrog 100 milijard; ta teoretična možnost pa je mnogo višja od efektivnega mesečnega povprečja hipotetičnih izplačevanj, predvidenih v obračunu za letošnje leto, kljub temu, da so procedure postale hitrejše v primerjavi z mesečnim povprečjem lanskega leta. Zaradi tega je mogoče, sklepati — pravi nadalje odbornik Zanfagnini — da operacija vlade, ki je iz letošnjega proračuna prenesla 200 milijard lir v državni proračun za prihodnje leto, ne sme v tej fazi zaskrbljevati prebivalstva potresnih območij in zainteresiranih občin, ker ne bo povzročila omembe vrednih posledic pri izplačevanju finančnih vsot, predvidenih za letošnje leto.

Po drugi strani pa je potrebno, pravi nadalje odbornik Zanfagnini, da bi država čimprej prepisala na deželno blagajno že nakazane vsote za obnovo Furlanije. Zaskrbljujoče se nadalje sprašuje, če bo v prihodnosti še prišlo do podobnih sklepov na državni ravni in če bodo nakazila za obnovo ponovno predmet podobnih ukrepov; zato poudarja, da se mora vlada v zvezi s tem vprašanjem jasno izreči. V zaključku svoje izjave podčrtuje, da so vsi upi deželne uprave v tem obdobju uprti v refinansiranje državnega zakona o obnovi, podrobneje pa v vključitev nakazila v finančni zakonski osnutek, ki ga mora vlada odobriti pred 30. septembrom.

To vprašanje je bilo včeraj v Rimu predmet pogovora med predsednikom deželnega odbora Comellijem in podtajnikom pri predsedstvu ministrskega sveta posl. Compagno. Comelli in Compagna sta podrobneje razpravljala o raznih točkah poročila deželnega odbora, ki določa nadaljnje finančne potrebe naše dežele za obnovo in ki so ga v prejšnjih dneh predložili ministrskemu predsedniku senatorju Spadoliniju. Po nalogu samega predsednika Spadolinija je podtajnik Compagna že zainteresiral zakladnega ministra Andreatto in proračunskega ministra La Malfo glede pobud, ki jih bo vlada sprejela, da bi zagotovila potrebna finančna nakazila v okviru priprav in odobritev državnega finančnega zakona.

Predsednik dežele se je nadalje sestal z generalnim državnim knjigovodjo in s poverjenimi funkcionarji zakladnega in proračunskega ministrstva, da bi ocenil in sledil, tudi v povezavi z ostalimi ministrstvi, vprašanje refinansiranja deželnega zakona o obnovi Furlanije.

POMEMBEN KORAK NA PODROČJU VARSTVA OKOLJA

V kratkem bodo izročili namenu prečiščevalno postajo pri Štarancanu

Vanjo se bodo v začetni fazi stekale odplake iz Škocjana, Štarancana in Ronk - V končni fazi pa bo služila vsem občinam na Tržiškem, razen Doberdobu

Odločilen korak na področju varstva okolja in posebej varstva voda so v zadnjih letih napravili na Tržiškem. V začetku septembra bodo namreč izročili namenu novo prečiščevalno postajo za odplake, ki so jo zgradili v občini Štarancan v zadnjih dveh letih. Sprva se bodo semkaj stekale le odplake z ožjega področja, kjer živi okrog 13 tisoč oseb, v končni fazi izgradnje pa naj bi tu čistili odplake celotnega območja osmih občin, kjer živi okrog 70 tisoč prebivalcev. Že v septembru bodo na postajo priključili del kanalizacije Škocjan ob Soči, zatem pa kanalizacijo Štarancana in Ronk. V prihodnjih dveh do treh letih naj bi predvidoma definitivno uredili vprašanje odplak na področju, kjer živi okrog 26 tisoč oseb. Globalni načrt ureditve obstaja namreč že vrsto let, njegovo izvajanje pa poteka postopoma, odvisno od razpoložljivosti denarnih sredstev iz državnih in deželnih skladov. Celotna investicija za ureditev kanalizacije bi po sedanjih izračunih veljala okrog 15 milijard lir, strošek pa bo po vsej verjetnosti do popolne realizacije načrta precej narastel. Do zdaj so opravili že za nekaj milijard lir del.

Tako je samo izgradnja prve stopnje prečiščevalne postaje, ki so jo zgradili v štarancanski občini, pri Bistrinji, veljala 1.015 milijonov lir. Nekatere občine, med temi Škocjan, Štarancan in Ronke že razpolagajo s precej popolnim kanalizacijskim omrežjem, veliko več investicij bo zato treba v drugih občinah, kjer je treba vprašanje pričeti reševati povsem nanovo. Poseben problem pa predstavlja občina Tržič, saj tu živi skoraj polovica prebivalstva celotnega območja. V mestu bo namreč treba zgraditi povsem nov sistem kanalizacije. Naj kot zanimivost navedemo, da je tržiška občina pristopila v medobčinski konzorcij, med zadnjimi. Poseben primer predstavlja tudi občina Doberdob, ki ni članica konzorcija. Ureditev kanalizacije, zaradi geografske lege posameznih vasi, bi pomenila po vsej verjetnosti pretežko finančno breme.

Glede samega postopka čiščenja odplak, velja zabeležiti, da bo potekal v štirih stopnjah. Takoj ob vstopu bodo odstranili večje dele smeti, pesek in druge primesi ter maščobe. Tako prečiščene odplake se bodo stekale v poseben bazen, kjer se bo ob dnu nalagala gošča. Tretjo stopnjo predstavlja ogromen bazen z debelo plastjo grušča, četrto pa okrog 25 metrov visok valj, kjer bodo odplake podvržene še posebnemu toplotnemu postopku. Prečiščeno vodo bodo sprva spuščali v kanal, ki teče tik ob postaji, v končni fazi pa je predvidena gradnja posebnega kanala, ki bo segal okrog 2 kilometra v morje.

Upravitelji na Tržiškem torej z zadovoljstvom ugotavljajo, da je bil prvi in pomemben korak storjen, čeprav jih čaka še veliko dela, preden bodo načrt lahko v celoti izvedli. Pri tem velja posebej poudariti, da so se prav upravitelji teh občin kot prvi v deželi lotili reševanja ekoloških vprašanj, posebej pa vprašanja varstva voda.

Medobčinski konzorcij za kanalizacijo so namreč ustanovili že pred dobrimi dvajsetimi leti.

V cementarni Anhovo bodo spet zaposlovali ženske?

V Industriji cementa in salonita v Anhovem proizvodnja poteka po sprejetem načrtu, pri čemer bodo letos proizvedli okrog milijon ton cementa. Od te količine velik del te surovine za gradnje izvozijo. Vendar so delovni pogoji v tovrstni industriji, kljub razvoju in modernizaciji tehnologije, ostali precej težki. Mnogi delavci zato odhajajo v druga podjetja, kjer so delovni pogoji boljši. Zaradi teh razlogov so organi samoupravljanja obnovili predlog, da bi v anhovski tovarni ponovno začeli zaposlovati ženske. Seveda bi jih zaposlili na lažjih mestih, kjer zdaj delajo moški. Slednji pa bi lahko odšli v proizvodnjo. Za povečanje števila zaposlenih pa bo nujno potrebno povečati plače. Lani so plače znašale povprečno 950 tisoč dinarjev na zaposlenega mesečno. Zdaj si prizadevajo, da bi jih povečali, skladno z naraščanjem življenjskih stroškov.

PO SKLEPU VODSTVA TRŽIŠKE BOLNIŠNICE

Od danes dalje doplačilo za storitve v bolnišnici

Določila zakonskega odloka št. 398 bodo zaenkrat veljala le za zunanje bolnike in to na oddelkih za analize ter na radiološkem oddelku - Kdor je lani imel nad 12 milijonov lir dohodka, bo moral doplačati 15 odstotkov vrednosti storitve

Pravijo da sredi poletnih počitnic ni pričakovati pomembnejših političnih ali drugačnih odločitev. Tako ustaljeno mnenje bo treba najbrž v prihodnje nekoliko popraviti. V Tržiču bodo namreč od danes dalje pričeli izvajati določila zakonskega odloka št. 398, glede omejevanja javnih izdatkov. V tržiški bolnišnici bodo namreč za storitve zahtevali od pacientov, ki so prijavili več kakor dvanajst milijonov lir dohodkov, plačilo v višini 15 odstotkov cene zdravstvene usluge.

Zaenkrat bodo tako prakso izvajali samo v splošni bolnišnici, vendar le na nekaterih oddelkih.

Tako bo treba doplačati storitve na radiološkem oddelku ter različne laboratorijske izvide. Takemu postopku bodo zaenkrat podvrženi, tako posebej opozarjajo pri upravi bolnišnice, samo zunanji pacienti.

Kako bo postopek potekal, še ni povsem jasno. Zdi se pa, da bodo morali pacienti, ki ne nameravajo plačati 15-odstotnega prispevka, podpisati posebno izjavo, iz katere izhaja, da so v lanskem letu imeli manj kakor 12 milijonov lir dohodka. Kako bo stvar stekla, bomo poročali v prihodnjih dneh.

Ob tednu italijanskega filma

Danes zadnje predstave jutri pričetek simpozija

Na goriškem gradu se bo danes sklenil prvi del filmskega tedna, posvečenega scenaristu Amideiu. Danes bodo predvajali še tri filme, in sicer ob 16.30 Parigi è sempre Parigi, ob 21.15 pa Le ragazze di Piazza di Spagna in La paura. Jutri popoldne pa se bo pričel znanstveni simpozij o osebnosti in vlogi scenarista Amideia v italijanskem filmu. Zborovanje, ki se ga bodo predvidoma udeležile znane osebnosti italijanskega filmskega sveta, se bo nadaljevalo v nedeljo dopoldne.

Uspešen zaključek tečaja igranja violine

Pred kratkim se je v organizaciji kulturnega društva «R. Lipizer» in pod pokroviteljstvom goriškega pokrajinskega sveta zaključil prvi tečaj violine. V petek, 31. julija, so v deželnem avditoriju gojenci, ki jih je poučeval prof. Mario Brumat prikazali svoje znanje. Na zaključni slovesnosti je spregovoril tudi predsednik goriške pokrajine prof. Silvio Cumpeta, ki je pohvalil pobudo in izrazil upanje, da se bo tovrstna manifestacija ponovila v prihodnjem [illegible]

Dr. Capasso novi kvestor v Gorici

V kratkem bo prišlo do zamenjave v vodstvu goriške kvesture. Dosedanji kvestor dr. Mario Fiorino odhaja na novo službeno dolžnost pri ministrstvu za notranje zadeve, njegovo mesto v Gorici pa bo prevzel dr. Renato Capasso, ki je doslej služboval v Firencah.

V Tržiču te dni obnavljajo smerokaze in druge znake, v prihodnjih tednih pa bodo poskrbeli še za zamenjavo tablic z imeni ulic. Tako bodo namestili okrog 300 novih znakov na področju celotne občine. Ukrep je bil prepotreben, pravijo na občini, kjer so v ta namen nakazali 60 milijonov lir.

Iz tržiške bolnišnice

Skoraj mesec dni se bo zdravil 32-letni Luciano Biagi iz Foljana, Ulica Fornaci 22, zaradi poškodb, ki jih je zadobil v prometni nesreči, včeraj, nekaj pred 13. uro. Biagi je sedel pred gostilno Gisella na državni cesti št. 14 v Tržiču pri tem pa ga je z avtom povozil 20-letni Giovanni Cornacchia, prav tako iz Foljana.

Pri Anconetti v Tržiču pa je včeraj, okrog 11. ure, postal žrtev prometne nesreče 18-letni Roberto Cerato iz Sesljana. Z motorjem je trčil v nasproti vozeči avto. Zdravil se bo 30 dni.

Cenjene bralce Primorskega dnevnika iz Šemperta pri Novi Gorici in okolice obveščamo, da ob nedeljah in praznikih lahko kupijo naš časopis v restavraciji Lipa v Šempetru ali v bifeju Jadran v Vrtojbi.

Koncerti

Jutri ob 20. uri (po jugoslovanskem času) bo na mirenskem gradu orgelski koncert Marie Valerie Briganti iz Neaplja. Igrala bo skladbe Frescobaldija, Cherubinija, Cimarose, Bacha in Regerja.

Kino

Gorica

CORSO 18.00—22.00 «Alien». T. Skerritt, S. Weaver. Barvni film.
VITTORIA 17.00—22.00 «Giuochi erotici di una moglie perversa». Prepovedan mladim pod 18. letom.

Tržič

EXCELSIOR 18.00—20.00 «Action in love».
PRINCIPE 18.00—22.00 «La vera storia della monaca di Monza».

Nova Gorica in okolica

SOČA 18.00—20.00 «Spet sedma četa». Francoski film.
SVOBODA 18.00—20.00 «Za pet diamantov». Ameriški film.
DESKLE 19.30 «Sorodnik sorodnica». Francoski film.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
Danes do 19. ure je dežurna lekarna S. Giusto, Korzo Italia 244, tel. 83-538. Po 19. uri nepretrgoma pa lekarna Pontoni - Bassi, Ul. Rastello 52, tel. 83-349.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
Danes ves dan in ponoči je v Tržiču dežurna lekarna Rismondo, Ul. E. Toti tel. 72-701.

OB ROBU JUTRIŠNJIH URADNIH PROSLAV

Hudi boji v prvih dneh avgusta 1916 na področju od Krasa do vrha Sabotina

Italijanska vojska je sprožila silovito ofenzivo, zdesetkane avstrijske čete so morale zapustiti goriško kotlino - 9. avgusta 1916 italijanski vojaki prvič stopili na tla mesta Gorice

Jutri, v soboto, 8. avgusta, bo v Gorici svečana proslava 65. letnice prvega vdora italijanskih čet v mesto Gorica. Bilo je to med prvo svetovno vojno, leta 1916, po nekaj več kot enoletnih hudih bojih na Soški fronti. Bila je to šesta italijanska ofenziva. 8. avgusta je po hudih bojih podporočniku italijanske pehote Aureliu Baruzziju uspelo priti s skupino vojakov čez Sočo in zasesti južni kolodvor. Takratni podporočnik Baruzzi, kasneje general, še živi. Po njem so poimenovali železniški podvoz pri Podgori, saj je prav tu prodrl skozi avstrijske jarke. Jutri pride v Gorico tudi predsednik vlade Spadolini.

Kako je bilo v tistih dneh na Soški fronti nam dovolj nazorno pove avstrijski zgodovinopisec Fritz Weber v svoji knjigi o bojih na Soči. Iz te knjige povzemamo nekaj stavkov o bojih za Gorico v avgustu 1916:

«Po peti, tudi brezuspešni ofenzivi na soškem bojišču je italijanska Vrhovna komanda pripravljala na soški frontni naval, ki je bil do tedaj v zgodovini italijanskih orožij edinstven. Cilj tega navala je bila osvojitev mostišča pred Gorico in okoliških utrjenih, dotlej nezavzetnih postojank: Oslavja, Pevme, Podgore, Sabotina. Namen tega italijanskega navala pa je bil tudi političen: dati italijanskemu narodu z zavzetjem Gorice z okolico po petih brezuspešnih ofenzivah novih pobud za nove žrtve in novega upanja na končno zmago.

Tako se v začetku avgusta 1916 razvije šesta bitka na vsej širini fronte od [illegible] do Jadrana z glavnimi napadi italijanskih čet na Sabotin, Oslavje in na Sv. Martin. V ta namen je bil izvršen v prejšnjih osmih dneh z brzino in v največji tajnosti in tišini prevoz nad 30 tisoč italijanskih vojakov, 17 tisoč konj in 70 tisoč voz s tirolske fronte na odsek k Gorici. [illegible] sil na obeh frontah pred [illegible] italijansko ofenzivo s ciljem zavzetja Gorice je [illegible]. Italijani so imeli 1250 topov in 260 bataljonov, general Boroević pa 384 topov in 18 bataljonov.

Za obrambo Gorice je imel general Boroević 20 bataljonov. Od teh je bilo devet bataljonov na odseku med Sabotinom in južno Podgoro, dva v nižini do reke Vipave, ostalih devet bataljonov pa je bilo nameščenih kot rezerva v vaseh Vipavske doline. Gora Sabotin je bila spremenjena v sijajno trdnjavo. Vsak vod je imel svojo podzemsko kaverno, gnezda strojnic pa so bila vsa betonirana. Po posebnem 300 metrov dolgem rovu so se lahko premikale rezerve na ogrožene položaje popolnoma varno. Na zalogi je bilo dovolj hrane, obstajal je vodovod in celo pokrito električno dvigalo.

Na Sabotinu je stal en bataljon dalmatinskega polka št. 37. To so bili najhrabrejši borci, ki so se borili dobesedno do zadnjega diha. Ko pa jih je ta gora pogoltnila je bil posadki goriškega mostišča iztrgan iz telesa nenadomestljiv del. Obramba Gorice bo vedno povezana z imeni dveh dalmatinskih polkov št. 23 in 37 ter bosanskega polka št. 22.

Dobro so bile utrjene postojanke tudi pri Oslavju, Pevmi in Podgori. Italijanska artilerijska priprava je bila strahotna in neprekinjena. Vsa pokrajina je bila zavita v gost dim, tako da se ni videlo nikamor. Ni bilo mogoče opazovati, kaj in kje napada sovražnik. Ob treh popoldne, 6. avgusta 1916, odpro branilci zaporni ogenj artilerije; ob pol štirih popoldne naskočijo Italijani po obeh straneh vrh Sv. Mihaela. Branilci so bili po osem in pol urnem bobnečem ognju onesposobljeni za odpor — in vrh Sv. Mihaela, ključna točka kraške fronte, je padel napadalcem v roke. Toda divizijska rezerva obrambe ta vrh zopet osvoji, potem ga pa ponovno zavzamejo Italijani.

Medtem se ob največjem razdejanju artilerijskega ognja bije boj tudi za Sabotin, za gričevje Oslavja in Pevme in za Podgoro. Ob štirih popoldne naskoči 12 tisoč Italijanov pobočje gore Sabotina v širini enega kilometra. Dalmatinski bataljon 37. polka to opazi šele, ko je že vsa gora preplavljena s sovražnimi četami. Istočasno napade 30 tisoč Italijanov gričevje gornjega goriškega mostišča in vpade pri Pevmi in Oslavju. Tu in tam je na strani branilcev še nekaj živih, ki sprejmejo boj proti 15-kratni premoči, tu in tam z uspehom, toda premoč jih končno pregazi.

Mostišče in mesto Gorica sta pod trajnim bobnečim artilerijskim ognjem. Ob nastopu teme se pojavi sovražnik pri Štmavru, pri pevmskem mostu in v vasi Podgora. Le na Kalvariji se še drži dalmatinski strelski polk št. 23 in vzdrži naval Italijanov.

Tudi Sabotin še živi. Stotine branilcev poskušajo z izpadi iz podzemskih kavern in rovov vreči napadalce nazaj s strojnicami, puškinimi kopiti, kiji, bajoneti in noži.

Ponoči pritisnejo avstrijske rezerve, skupaj devet bataljonov, skozi gorečo Gorico in dalje preko Soče — in v srditih spopadih očistijo ves desni breg Soče sovražnika in zajamejo pri tem 1500 Italijanov. Vendar pa so imele avstrijske čete pri tem za šest bataljonov izgub, tako da so ostali le še trije bataljoni za napad na Sabotin. To so zopet Dalmatinci, ki se vržejo na italijansko premoč. V strahotnih bojih moža z možem prodrejo Dalmatinci že do vrha Sabotina, toda popolnoma zdecimirani. Medtem se zaslišijo streli za njihovim hrbtom. Italijani so napredovali pri Oslavju in Pevmi — in obramba Sabotina prične popuščati ... S tem pa se zamaje celotni obrambni sistem na desnem bregu Soče — in hkrati tudi mesto Gorica! Navali sovražnika preko Ločnika so vedno večji. Trideset ur že trajajo srdite borbe za Podgoro, Oslavje in Sabotin. Trideset ur so branilci brez spanja, brez hrane, brez vode. Njih število je padlo že na polovico, medtem ko število napadalcev nenehno raste. Kake pomoči pa obramba ne more od nikoder pričakovati.

Ko na večer 7. avgusta 1916 Italijani tudi pri Plaveh s hudim artilerijskim ognjem nakažejo namero, da bodo tudi tukaj navalili, se vodstvo Gorice odloči, da se desni breg Soče izprazni in se tako dolgo in junaško branjena Gorica prepusti sovražniku. To je bila odločitev izredne važnosti. S to odločitvijo je padel v roke Italijanom neki njim sveti simbol, pa tudi politični pomen tega koraka je bil zelo velik. Toda grozila je še večja nevarnost: če bi sovražnik pregazil poslednji bataljon obrambe Gorice, bi zazijala Vipavska dolina kot odprta vrata, ki jih potem nihče več ne bi mogel zapreti. Avstrijska obramba soške fronte bi s tem v celoti — padla!

Vodstvu avstrijske obrambe soške fronte je bil namreč dobro znan stari načrt poveljnika italijanske armade grofa Cadorne, naj bi se prebila avstrijska fronta pri Plaveh — in bi potem preko visoke planote Banjščice - Sv. Duh prišli Italijani za hrbet avstrijski obrambni liniji: Sv. Gora - Škabrijel - Vipavska dolina. Tako bi se ta fronta od severne strani odvila in zrušila. Potem bi imela italijanska napadalna vojska prosto pot na eni strani proti Trstu in Reki, po drugi strani pa proti Ljubljani in naprej.

Nova avstrijska obrambna linija je po padcu Gorice potekala preko Škabrijela, pokopališča Gorice, ob Panovcu, ob vodi Vrtojbici do reke Vipavščice.»

Po navedbah italijanskega generalnega štaba so bile v bitki za Gorico naslednje izgube: 1759 italijanskih oficirjev in 49.475 italijanskih mož mrtvih, ranjenih, zajetih; 862 a.-o. oficirjev in 39.285 a.-o. vojakov mrtvih, ranjenih (zajetih 19 tisoč).

Padec Sabotina (iz že omenjene knjige Fritza Webra):

Ko je dne 8. avgusta 1916 padla Gorica, je bila posadka Sabotina odrezana, a se je še naprej branila iz napol zasutih kavern in rovov, medtem ko so italijanski oddelki zasedli Sabotin. Italijani so se pa bali brezmejno ogorčenega nasprotnika, misleč, da se zbira v podzemnih skrivališčih in da lahko vsak čas izpade in si izgubljeno goro zopet osvoji. Tu so bili namreč dalmatinski oddelki, ki so obtičali v velikem podzemskem rovu.

Italijani pridejo nad rov in zakličejo zajetim Dalmatincem, naj se vdajo. Toda Italijani dobe za odgovor ročne granate in krogle iz podzemnega rova. Tedaj pa se poslužijo napadalci strahotnega sredstva: nad rove privlečejo mnogo posod petroleja in ga izlijejo v rove. Zatem ponovno zakličejo zajetim Dalmatincem naj se predajo. Zastonj! Naenkrat švignejo iz rova plameni gorečega petroleja, dušeč plin udari iz rova. Sabotin gori, gori — v najglobiji svoji globini ...

Končno se v podzemnih rovih ne gane nihče več. Vstopijo noter prve sovražne patrulje in najdejo le zadušene in zoglenele preostanke svojih srditih nasprotnikov ...»

VZPI — Zveza borcev — Boljunec

priredi

POLETNI PRAZNIK

od jutri, 8., do 16. avgusta na dvorišču občinskega gledališča «F. Prešeren».

NEDELJA, 9. AVGUSTA

OSREDNJA PROSLAVA 40-LETNICE OF

Vse dni bodo delovali dobro založeni kioski z najrazličnejšimi specialitetami, točili bodo domače črno in belo vino.

Poskrbljeno je za razvedrilo in zabavo.

Vsak večer se boste zavrteli ob zvokih «Veselih godcev».

VABLJENI!

Gledališča

VERDI

Drevi ob 20.30 se bo zastor gledališča Verdi dvignil za tretjo premiero letošnjega operetnega festivala. Na sporedu bo opereta «Tiha voda» («Acqua cheta») skladatelja Giuseppa Pietrija. Glavni interpreti so: Daniela Mazzucato, Sandro Massimini, Maria Loredan, Anna Campori, Giampiero Becherelli, William Matteuzzi, Orazio Bobbio, Gianfranco Saletta, Franco Jesurum, Fulvia Gasser in Giorgio Valletta. Režiser in koreograf je Gino Landi.

Orkester gledališča Verdi bo dirigiral Guerrino Gruber, novo postavitev po osnutkih Wilyja Orlandija so izdelali v delavnicah gledališča Verdi, kostume po osnutkih Sebastiana Soldatija pa sta izdelali krojačnici gledališča Verdi in Arrigo iz Milana.

Prireditve

Koncert otroškega zbora «I piccoli cantori di Trieste», ki bi bil moral biti jutri na Starem trgu, odpade zaradi tehničnih razlogov. Zbor bo na istem mestu pod vodstvom dirigentke Susovsky - Semeraro pel 5. septembra ob 20.30.

Včeraj - danes

Danes, PETEK, 7. avgusta
KAJETAN

Sonce vzide ob 5.55 in zatone ob 20.26 — Dolžina dneva 14.31 — Luna vzide ob 13.26 in zatone ob 0.11

Jutri, SOBOTA, 8. avgusta
MIRAN

Vreme včeraj: Najvišja temperatura 32,5 stopinje, najnižja 24,2, ob 18. uri 31,8 stopinje, zračni tlak 1013 mb rahlo pada, veter 10 km/h severovzhodnik s sunki 22 km na uro, vlaga 38-odstotna, nebo jasno, morje malo razgibano, temperatura morja 20,4 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Maria Vitale, Elisa Sciortino, Ilonka Krizman.

UMRLI SO: 61-letni Stanislao Trinaistich, 91-letna Amalia Vrabec vd. Casson, 75-letni Armando Stossi, 75-letni Ignazio Universo, 65-letna Dialma Pasqualini, 55-letni Valentino Brandolin, 54-letni Longino Vittor Soster, 63-letna Anna Maria Baldas por. Dellore.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN
(od 8.30 do 20.30)

Trg Ospedale 8, Ul. dell'Istria 35, Miramarski drevored 117, Ul. Combi 19.

(od 8.30 do 13. in od 16. do 20.30)
Largo Piave 2, Trg Borsa 12.

NOČNA SLUŽBA LEKARN
(od 20.30 dalje)
Largo Piave 2, Trg Borsa 12.

LEKARNE V OKOLICI

Boljunec: tel. 228-124; Bazovica: tel. 226-165; Opčine: tel. 211-001; Prosek: tel. 225-141; Božje polje Zgonik: tel. 225 596; Nabrežina: tel. 200-121; Sesljan: tel. 209 197; Žavlje: tel. 213 137; Milje: tel. 271-124.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA

Nočna služba od 20. do 8. ure tel. 732-627, predpraznična od 14. do 21. ure in praznična od 8. do 20 ure, tel. 68-441.

Kino

Miramarski park: «Luči in zvoki». Ob 21. uri v slovenščini in ob 22.15 v italijanščini.
Ariston 21.30 (na prostem) «Tess». Režija Roman Polanski. Nastassja Kinski, P. Firth, L. Lawson.
Eden 17.00 «L'inferno di cristallo». P. Newman.
Grattacielo 17.30—22.00 «Il maratoneta». D. Hoffman. Prepovedan mladini pod 18. letom.
Fenice 17.00 «L'urlo di Chen terrorizza anche l'Occidente».
Cristallo 16.30 «Agente 007 - licenza di uccidere».
Aurora 17.30 «American graffiti».
Capitol 17.00 «Frankenstein junior».
Moderno 16.30 «Uno sceriffo extraterrestre».
Mignon 16.30 «La strana signora della grande casa». Prepovedan mladini pod 14. letom.
Nazionale 16.00 «American porno story». Prepovedan mladini pod 18. letom.
Filodrammatico 15.00 «Peccati di giovani mogli». Prepovedan mladini pod 18. letom.
Radio Zaprto zaradi počitnic.
Vittorio Veneto 17.00 «Monster». Prepovedan mladini pod 14. letom.
Ljudski vrt (poletni kino) 21.15 «Incredibile Hulk».
Valmaura (poletni kino) 21.15 «Meteor».

Razstave

Jutri ob 18. uri bodo v občinski umetnostni galeriji v palači Costanzi odprli antološko razstavo del tržaškega slikarja G. Barisona. Razstavo je ob 50-letnici smrti tržaškega umetnika organiziral muzej Revoltella.

Tržaška občina sporoča, da se bo do v tem mesecu v občinski umetnostni galeriji zvrstile naslednje razstave: od 11. avgusta bodo razstavljena dela Laure Perez in Marcella Goitana, od 12. do 20. avgusta bo na vrsti ex tempore, od 21. do 28 avgusta bodo razstavljena dela Brune Bertotti - Frausinove in Luigija Forginija ter od 29. avgusta do 6. septembra dela Renate Velicogna Bliznakoffove in Lucia Covre.

Mali oglasi
telefon (040) 79 46 72

PRODAM 2 meseca starega psička, čistokrvnega kodra z rodovnikom odličnih staršev. Telefon: 003866 - 26309.
OSEMDESETLETNIK z ženo, bolan in skoraj paraliziran, išče stalno gospodinjsko pomočnico. Telefon 0481/30841.
DNE 3. avgusta se je v Gabrovcu ali Zgoniku izgubil maček črnobele barve. Kdor bi kaj vedel o njem, naj telefonira na št. 040/229310. Nudim bogato nagrado.
OSMICO sta odprla Berta in Marčelo Nadlišek — Katinara 79. Točita belo in črno vino.
OSMICO je odprl Miro Žigon, Zgonik 36. Toči belo in črno vino.
PRODAM čoln Elan z motorjem 10 ks. po ugodni ceni. Telefonirati na 0481 - 882209.
PRODAJAM pitke jajčarice čiste pasme. Tomšič - Sovodnje, Ulica Brenner št. 7. Telefon 0481 - 882064.
SLOVENSKO stalno gledališče v Trstu zaposli mizarja in vratarja Kulturnega doma. Pogoji: italijansko državljanstvo, obvladanje slovenščine, končana obvezna šola, odslužen vojaški rok. Pismene prošnje sprejema uprava SSG, Trst, Ul. Petronio 4 (Kulturni dom), do 15. avgusta 1981.
TROSOBNO stanovanje s kuhinjo, kopalnico, dvema balkonoma ter garažo prodamo na Kolonji. Razgled na morje. Telefon 040/417402 - po 20. uri, Ozbič

Gostilna «STOL»

SRPENICA približno 15 km od mejnega prehoda
Robič proti Bovcu

vam nudi:

— hrano po naročilu,
— prenočišča,
— penzion,
— možnost aktivnega preživljanja dopusta s kajakom ali kanujem na brzicah Soče,
— dobra izhodiščna točka za lov in ribolov.

Vse po izredno ugodnih cenah!

ZADNJA POT ELVIRE GOMIŠČEK VD. KOREN

Včeraj pozno popoldne so v zadnjem gornjem kotu Solkana, tam, kjer se pod Sabotinom in Skalnico ravnina zoži v Soško dolino, na starem solkanskem pokopališču položili k zadnjemu počitku Elviro Gomišček - Korenovo, «bivšo interniranko in partizansko mater», kot je v svojem zadnjem pozdravu ob odprtem grobu poudaril Zdravko Bašin, ki se je prišel od pokojnice poslovit «v imenu krajevnih družbeno-političnih organizacij, v imenu Solkancev in še posebej v imenu krajevne organizacije Zveze borcev».

Govornik je v kratkih potezah orisal glavne trenutke v življenju pokojnice, ki je bila po rodu domačinka, a jo je zgodovina naših krajev tirala v svet, tudi v hudo trpljenje, ki pokojnici zares ni prizanašalo, saj je bilo pogosto tudi «kalvarija, pot trpljenja in mučeništva». Življenjska pot jo je namreč z možem in otrokoma, s sinom in hčerko pripeljala tudi v Mursko Soboto, ki so jo ob razpadu stare Jugoslavije zasedli najprej Nemci, koj za njimi pa Madžari. Vtem ko se je sin rešil z begom v Zagreb in nato v Ljubljano, odkoder so ga kasneje odgnali v koncentracijsko taborišče, a je po razpadu Italije ubral pot partizanskega boja, so njo, njenega moža in še hčerko odpeljali madžariski fašisti. In Elvira se je znašla s hčerko najprej v uničevalnem taborišču Dachauu, nato pa v Bergen-Belsenu, kjer je sicer dočakala svobodo, hkrati pa doživela najhujše zlo, ki ga more prenesti mati. Tako rekoč v naročju ji je umrla hčerka le dan pred osvoboditvijo, pred prihodom zavezniških vojakov. «Materine roke so mogle hčeri le pripreti veke, ker je potem njeno telo skupno s tolikerimi drugimi končalo na dvorišču», kot je rekel govornik. In tolikšni udarec za pokojno Elviro še ni bil zadnji. Komaj se je rešila t. boriščnega gorja, je zvedela, da tudi njen mož, s katerim je vse življenje delila dobro in zlo, ni zdržal, ča se je tudi njegovo življenje končalo v nacističnem taborišču Flossenburg, kamor so ga pripeljali iz Dachaua.

Vse to pa pokojnice ni zlomilo. Vrnila se je najprej na staro domovanje v Mursko Soboto, kjer je bila njena družina nazadnje zbrana, nato pa v svoj rojstni kraj, med svoje ljudi, med katerimi je preživela svojo zrelo dobo in svojo starost, kjer se je tudi iztekla njena dolga življenjska pot.

Po verskih obredih sta se nad njenim odprtim grobom povesila dva prapora, prapor domače Zveze združenj borcev ter prapor domačega društva upokojencev, nakar so se številni pogrebci, ki so pospremili Elviro Gomišček - Korenovo na zadnji poti, tiho razšli z mislijo na človeka, ki je toliko dal, da smo nanj lahko ponosni, kot je v svojem nagrobnem pozdravu rekel predstavnik ZZB.

Ženska in njena stvarnost

DOBA ŽENSKE ENAKOPRAVNOSTI V VOJAŠKI SUKNJI ŠELE PRIDE

Razmišljanja ob reševanju vprašanja, ki se tiče osnovnih načel enakopravnosti, kajti ne gre za vprašanje, kdo sme v četo, pač pa tudi za vprašanje, kdo bo na čelu čete - In tu je diskriminacija še živa

Padla je še zadnja trdnjava, ženske zmagoslavno korakajo v vrstah italijanske armije: pod tem naslovom pa fotografija ličnih pripadnic oboroženih enot, mogoče celo v hlačah, ki jih vodijo sloke narednice ali celo oficirke (če je izraz slovnično pravilen?) in končno še štab izkušenih vojskovodij (na primer odgovorne za prvo pomoč, za socialno službo in še morda za intendanco), ki z zadovoljstvom pregleduje lepo urejene vrste vojakov-novincev.

Takole bi lahko razglasili eno izmed zadnjih odločitev italijanskega parlamenta pred počitniškim premorom, ko bi vladali drugačni časi, ko bi bilo sprejeto besedilo drugačne vsebine (čeprav točnega besedila uradno še niso javili), ko bi se ženske resnično potegovale za vstop v italijansko vojsko, ko bi bil ta vstop enakopraven, ko ...

Sploh poteka rojstvo novih predpisov o ureditvi italijanske vojske in raznih vojaških služb pod znakom preštevilnih «ko-jev». Konec prejšnjega tedna je torej italijanski parlament v dokajšnjem zatišju odobril predlog, ki je v končni obliki star nekaj mesecev, predlog, ki dovoljuje ženskam, da se zaposlijo v raznih službah, ki sodijo pod okrilje italijanske vojske in da kot prostovoljke in pomožno osebje neposredno pristopijo v italijansko vojsko.

Že iz te meglene razlage (težko je podrobneje opisati predpise, ki še niso bili objavljeni) je razvidno, da je bila uvodna ironija dokaj upravičena. Bolj kot zaradi dejstva samega, odprava diskriminacij v odnosu do žensk je pozitivna, čeprav je v tem primeru zelo pristranska, pa narekuje ironičen pristop do vsega način, kako je do predloga sploh prišlo.

V dobi, ki jo v vsej zapadni Evropi označuje boj proti oboroževanju in na splošno proti militarizaciji in ženske so bile v tem potegovanju v prvi vrsti, si prav gotovo ženske med svoje prvenstvene cilje niso zadale prost vstop v vojaške strukture, še zlasti, če bi se le te v ničemer ne spremenile.

Žensko gibanje kot tako ni nikoli zavračalo možnosti oboroženih uporov ali vstaj, saj je venomer naglašalo odločilen prispevek žensk v celotnem narodno-osvobodilnem preporodu v drugi svetovni vojni in še dandanes v številnih državah, ki se širom po svetu borijo za lastno neodvisnost.

Po drugi strani pa je, kar zadeva bolj specifično Italijo, naglašalo, da bi morali najprej v skladu z ustavo in nato še z novim zakonom o enakopravnosti na delovnem mestu, odpraviti vsa tista zakonska določila, ki očitno diskriminirajo žensko.

In takšna so nedvomno določila, ki odrejajo možnosti za zaposlitev v italijanski vojski, če upoštevamo tudi vse raznovrstne službe, ki sodijo neposredno med «vojaške». Zato je odprava takšnih določil pozitiven korak, toda...

Toda prvič: ženske tega izrecno niso zahtevale, drugič: ko bi zahtevale, bi zadevo drugače formulirale in, končno: kako to, da so «prejele» nekaj, česar niso zahtevale? Sum, da ne gre za nikakršno «darilo», lahko kar hitro spremenimo v prepričanje, da skušajo predlagatelji v skladu z načeli enakopravnosti (kar je vsekakor hvalevredna pobuda) reševati vprašanja drugačnih zvrsti.

Najbolj zaskrbljujoče dejstvo, vsaj za odgovorne forume, je beg iz vojaške suknje. Ne, kar zadeva obvezne vojaške službe, kamor italijanske mladenke vsekakor ne bi imele dostopa niti z novimi predpisi, kar pa na primer grozi nemškim ženskam, ki so zaradi tega že začele s protestnimi akcijami, temveč v zvezi z redkimi prijavami na razna delovna mesta, ki so v sklopu vojske.

Naj torej ženske tolmačijo nove predpise kot vabilo, da bi se prijavile za kuharice, za radiotelegrafistke in za razna uradniška mesta, ki danes v Italiji za moške niso več zanimiva? Vprašanje je kar precej odkrito že pred meseci zastavila delegacija Zveze žensk Italije, ki se je srečala s predstavniki italijanske vojske na zasedanju o takratnem predlogu, ki je danes že novo določilo.

Odgovor ni bil preveč prepričljiv, tudi zato ne, ker je bila celotna razprava, točneje izmenjava mnenj (potekalo je vse precej formalno in ob spoštovanju vseh etiket, med katerimi so gospodje oficirji še vedno upoštevali pravilo, da je vsaka ženska najprej gospa, osredotočena zgolj na praktično raven. Skratka, rečeno je bilo, da bi imele ženske na razpolago toliko delovnih mest več, takšnih, ki se «ženski naravi podajo», o strukturi, o teoriji oblasti in podobnem pa niti besede.

Razočarani sta bili verjetno obe strani: oficirska, ker so bile «ženske predstavnice v nasprotju z

(Nadaljevanje na zadnji strani)

Ameriška desnica v ofenzivi celo proti Reaganu

WASHINGTON — Minilo je komaj dobrega pol leta od dne, ko je novi predsednik ZDA Reagan ob pomoči konservativcev in ameriške desnice stopil v belo hišo in že so se javile prve kritike, da se je šef ameriške države začel v notranji politiki premikati «proti političnemu centru».

Pripombe, ki po tukajšnjem načinu mišljenja morejo pomeniti tudi nekakšno obsodbo glede popuščanja ideologije, še niso dobile formalnih okvirov spora v vladajoči republikanski stranki, vendar so, posebno ob imenovanju Sandre O Connor za dosmrtno članico vrhovnega sodišča ZDA, bile tako odločne, da jih je ameriška politična javnost že registrirala kot možen, kot morebiten začetek «razslojevanja» v strukturi Reaganove administracije, v strukturi sil, ki jo podpirajo in ki stojijo za njo.

«Nova desnica», ki je že na poti, da se institucionalizira, ter religiozno - politična skupina «moralna večina», ki predstavlja zelo številne in zelo vplivne hkrati skrajno konservativne kroge, je dala prve znake za alarm, za «preplah», trdeč, da sodnica O Connor zastopa, v vrsti družbenih vprašanj povsem nasprotna stališča od politične osnove, na temelju katere je bil predsednik Reagan lani novembra izvoljen za novega šefa ameriške države.

Reagiranje tukajšnjih konservativcev in desničarjev na sploh je bilo pravzaprav v prvi vrsti motivirano z upanji k jih je tako imenovana liberalna javnost izrazila Reaganu, ker je za sodnika vrhovnega sodišča ZDA prvič v zgodovini ZDA imenoval neko žensko in ker novi član ustanove ali če hočemo telesa, ki pogosto odloča o ključnih problemih družbenega življenja, ima konkretne in na neki način pragmatične pogledne to se pravi da posamezni primer resuje sproti od primera do primera. Sodnica Sandra O Connor, kot kaže, zares ni zastopala reakcionarnih konceptov glede vprašanja prekinitve nosečnosti ter možnost, da ženske in moški dobijo po ustavi ZDA povsem enake pravice, torej konkretno enakopravnost. Toda če je bilo v primeru imenovanja ženske za sodnika vrhovnega sodišča nasprotovanje glasno v konservativnih in desničarskih krogih ZDA, katere aktivnost očitno kar vre na dan, je nezadovoljstvo proti Reaganu znatno večje, bolj izrazito zaradi tega, ker ni postavil na dnevni red vrste pomembnih problemov, pomembnih vprašanj. Gre predvsem za vračanje na obveznost, da se v osnovnih šolah pred začetkom pouka molijo običajne verske molitve, da se verovanje kristjanov, da je človeški rod ustvaril bog, proglasi na znanstveno resnico, ki naj se predava v šolah, da se prepreči sprejemanje amandmana na ustavo ZDA, amandmana s katerim bi se ženskam in moškim dale enake pravice v družbi in na delu, da se ukine pravica ženske, da odloča o prekinitvi nosečnosti, da se razveljavi zakon, s katerim se nudi vzpodbuda plemenski desegregaciji v šolah itd.

Desno krilo republikancev očita predsedniku Reaganu, da še ni začel intenzivno zavirati «procesa liberalizacije» v ameriški družbi, procesa, ki se je začel pred dvema desetletjema in ker se še ni aktivno lotil «vračanja kolesa nazaj», to se pravi proti «idealom» ameriške konservativne družbe, v kateri so bili privilegiji na strani tistih, ki jih socialna pravičnost en stavno ignorira.

Ocene tukajšnjih objektivnih poznavalcev političnih razmer, pravijo, da še ni gotovo, ali bo predsednik Reagan začel opustiti svojo izrazito konservativno politično platformo iz predvolilne kampanije, ali pa je «zadrževanje» pri tako imenovanih «družbenih vprašanjih» odloženo samo za čas, da se zaključi borba z demokrati v kongresu glede nove davčne politike. Ali pa se začenjajo javljati tudi mišljenja, po katerih bi praktična politika šefa države v Beli hiši mogla vzpodbuditi predsednika Reagana k iskanju ideološko-političnega ravnotežja, ki bi omogočilo zbiranje še večje podpore njegovi politiki na najširšem območju.

Verjetno je tudi njemu hudo vroče

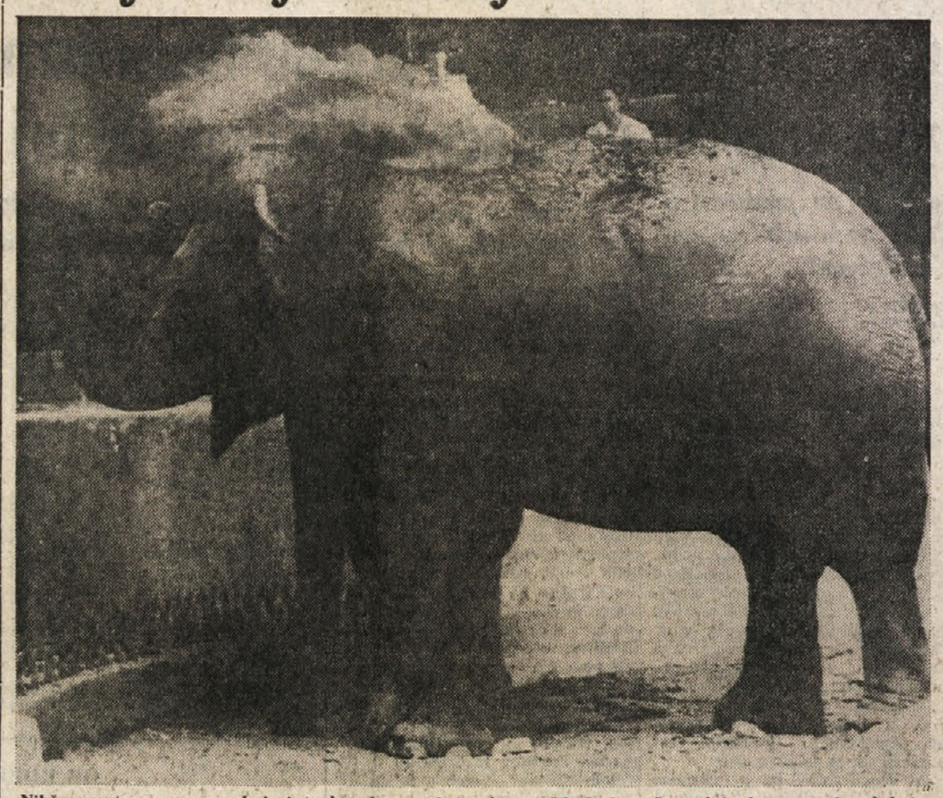

Nihče zagotovo ne ve, zakaj si ta lep slon v teh izredno vročih dneh meče prah in druge smeti na hrbet. Nekateri menijo, da ga to hladi, toda kaj ko je tudi prah vroč. Morda bi kaj več zalegla voda. V svojem naravnem okolju, pa čeprav v še južnejših in bolj vročih krajih, si je slon vedno našel mesto in kraj, kjer se je lahko nekoliko ohladil. Tu, v rimskem zoološkem vrtu pa tega ne najde.

POMEMBNO DELO PULJSKE PROFESORICE VERE GLAVINIĆ

Italijanski pesniki in pisatelji v Jugoslaviji so živa stvarnost

Predavateljica na puljski pedagoški fakulteti je zbrala in ocenila dela ital. avtorjev, ki živijo in delajo v Jugoslaviji od časa NOB pa vse do danes

Pred dnevi je prof. Vera Glavinić, ki predava na pedagoški fakulteti v Pulju o italijanskem slovstvu in italijanskem jeziku, dobila doktorski naslov na osnovi temeljitega raziskovalnega dela o literarni produktivnosti italijanske nacionalne skupnosti v Jugoslaviji. Gre za prvo tovrstno delo, ki govori o ustvarjalnosti italijanskih pesnikov in pisateljev, ki živijo in ustvarjajo v Slovenski Istri, v Istri nasploh ter na reškem področju. Študija, ki jo je pripravila prof. Vera Glavinić, obsega časovno razdobje treh desetletij in pol, to se pravi čas po osvoboditvi, vendar začenja obravnavati tudi literarna dela, ki so nastala v času NOB, saj je znano, da se je s formiranjem italijanskih partizanskih enot po septembru 1943 začela v partizanskih formacijah rojevati nova italijanska literatura v Istri.

Delo, ki ga je sestavila prof. Vera Glavinić, nosi naslov «Storia della letteratura del gruppo nazionale Italiano in Jugoslavia — Motivi e valori», kar bi po slovensko pomenilo «Zgodovina slovstva italijanske nacionalne skupnosti v Jugoslaviji — motivi in vrednote». Delo je razdeljeno na osem poglavij, vsebuje pa tudi daljši uvod zgodovinskega značaja ter prilogo, ki se nanaša na temeljno kronologijo in vsebuje tudi nekaj fotografskih posnetkov literarnih del, seznam avtorjev itd.

Prva štiri poglavja so posvečena raznim periodičnim publikacijam

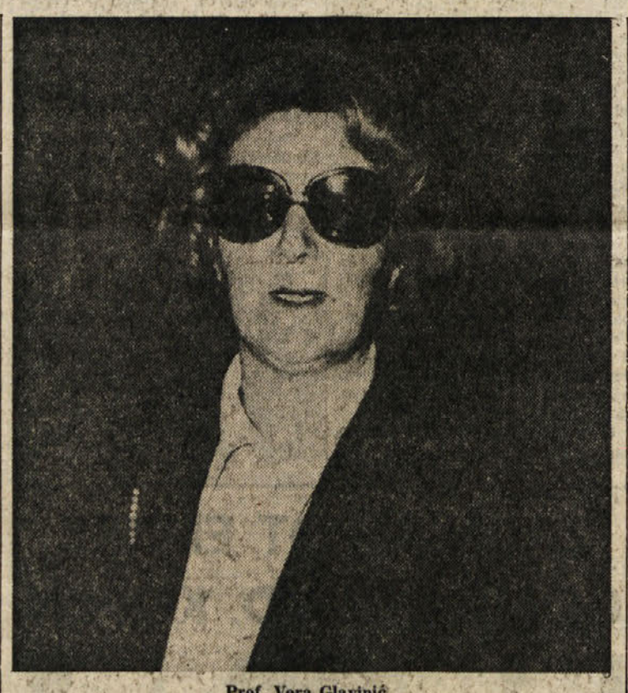

Prof. Vera Glavinić

italijanske nacionalne skupnosti, tri naslednja poglavja pa predstavljajo prvi organski stik z zgodovinsko raziskavo in estetsko analizo slovstva italijanske skupnosti.

Iz obilnih treh desetletij in pol je prof. Vera Glavinić zbrala in analizirala literarna dela kakih štiridesetih pisateljev in pesnikov italijanske nacionalne skupnosti v Jugoslaviji. Dela nekaterih izhajajo še iz dobe NOB.

To svojo tezo je avtorica odlično branila pred dnevi pred komisijo visoko kvalificiranih strokovnjakov za romanistiko z zagrebške in zadarske univerze. Študija puljske profesorice predstavlja pomemben prispevek k razvoju in napredku literarne ustvarjalnosti italijanske nacionalne skupnosti v Jugoslaviji in zato povsem upravičeno računajo, da bo delo v kratkem publicirano, torej tiskano, kajti italijanska nacionalna skupnost v Jugoslaviji je živa in življenjska stvarnost, ki se kaže tudi v različnih tovrstnih oblikah umetniške izraznosti.

Pred nedavnim je italijanski, reški pisatelj in publicist Alessandro Damiani zapisal, da slovstvo italijanske nacionalne skupnosti stopa s tem na univerzo, od katere se pričakuje novih delavcev na področju kulturne dejavnosti italijanske skupnosti v Jugoslaviji.

Prav ob koncu letošnjega akademskega leta, torej pred nedavnim, je prof. Vera Glavinić imela več predavanj na univerzi o italijanskih pisateljih iz povojne dobe v Jugoslaviji. Predavala je na pedagoški fakulteti v Pulju. O svojem delu je med drugim rekla:

«Predvsem bi rada podčrtala, da sem po narodnosti Hrvatica, vendar pa nosim v sebi tudi del ma italijansko kulturo, kajti končala sem srednjo šolo na italijanskem učiteljišču. Zato se posebej zanimam za vse, kar je napisano v italijanščini, seveda predvsem me zanima italijanska literarna ustvarjalnost tistih Italijanov, ki živijo in ustvarjajo na področju, kjer tudi jaz živim in delam. In to je eden glavnih motivov, zakaj sem se tega lotila. Drugi motiv, drugi razlog pa je povezan z mojim poklicem. Na pedagoški fakulteti v Pulju predavam o italijanskem slovstvu in zato sem čutila za nekakšno svojo osebno dolžnost na kolikor toliko organski način prikazati to literarno ustvarjalnost, ki se je rodila v zadnjih desetletjih med Italijani, ki živijo v Jugoslaviji.

Kolikšno časovno obdobje obsega vaša študija?

Gre za zelo mlado slovstvo, gre za slovstvo italijanske skupnosti v Jugoslaviji, ki še ni staro 40 let. To slovstvo se je rodilo v času partizanskega boja. V tisti dobi je imel tisk v italijanščini izreden pomen, predstavljal je vzpodbudo tudi pri tistih ljudeh, ki niso bili vajeni peresa, pri tistih ljudeh, ki se z literarno ustvarjalnostjo niso nikoli ukvarjali. Ime Erosa Sequija je vzpodbudilo nastanek italijanskega slovstva v Jugoslaviji, pa čeprav v glavnem le na področju poezije. Kar pa zadeva pripovedništvo, je tu Andrea Casarse pripoved «La madre». Ta zgodba pomeni začetek italijanske nove proze v okviru italijanske skupnosti v Jugoslaviji. Nadalje moram omeniti prof. Domenica Cernecco, pisatelja in časnikarja, poznejšega odgovornega urednika puljskega lista «Il nostro giornale». Cernecca je prvi objavil zgodbo «L'Osteria della Rossa». V teh zgodbah, pa naj gre za Casarso ali Cernecco, se obravnava partizanska borba.

Med pomembnimi imeni, ne glede na čas njihovega nastanka, neglede na čas, kdaj so se pojavili, so naslednja imena: Eros Sequi, Pietro Rismondo, Osvaldo Ramous in Alessandro Damiani. Toda so tudi drugi pisatelji, pa naj gre za avtorje, ki pišejo v italijanščini ali za avtorje, ki pišejo v italijanskem narečju. Gre za avtorje, ki so dosegli upoštevanja vredne rezultate. Med svojim raziskovanjem sem ugotovila, da so vse glavne kulturne ustanove italijanske skupnosti v Jugoslaviji, pa tudi pisatelji dosegli izredno pomembne ravni zaradi vzpodbude, ki so jo dobivali od Italijanske unije za Istro in Reko, torej od organizacije, ki je nastala med NOB.

Na vprašanje, kakšna je dejanska vrednost tega slovstva, slovstva italijanske nacionalne skupnosti v Jugoslaviji, je dr. Vera Glavinić med drugim rekla:

«Vrednot je v tem slovstvu več. Po mojem mnenju je glavna vrednost že v dejstvu, da takšno slovstvo sploh obstaja, kajti to jasno dokazuje, da pripadniki italijanske nacionalne skupnosti v Jugoslaviji delajo v popolni svobodi in morejo dati duška svojim duhovnim zakladom, vrednotam določene narodnosti. To velja za slovstvo in za narodne tradicije. Rada pa bi podčrtala še eno pomembno dejstvo, ki sem ga izrazila v svoji študiji in ki se nanaša na italijanski jezik, da se namreč posveča jeziku velika pozornost in je ta jezik stalno ažurniran, pa čeprav ti avtorji živijo v ambientu, v katerem je v rabi več jezikov in narečij, seveda predvsem hrvaški in slovenski jezik. Podčrtala sem tudi, da je treba ta jezik negovati predvsem v šolah z italijanskim učnim jezikom in da je treba ta jezik ažurnirati, sproti posodabljati z izmenjavo in stiki med pripadniki italijanske skupnosti v Jugoslaviji in kulturo njihove matične dežele. Končno ser ugotovila, da se je v zadnjih letih pojavilo več mladih pisateljev, kar je vsekakor pozitivno dejstvo, ki jamči kontinuiteto italijanski skupnosti tudi na tem pomembnem področju».

E. O.

POTRDITEV NAD POL STOLETJA STARIH VEZI

POBRATENJE IDRIJE IN LABINA

Ob občinskem prazniku Idrije 1. oktobru bodo podpisali listino

IDRIJA — Vsi trije zbori skupščine občine Idrija so na sejah 15. julija 1981 sprejeli predlog občinske konference SZDL Idrija o pobratenju med občino Idrija in občino Labin iz SR Hrvatske. Enak sklep so 16. julija 1981 sprejeli tudi delegati vseh treh zborov skupščine občine Labin.

S pobratenjem med občino Idrija in Labin, ki bo svečano proglašeno na slavnostni seji skupščine občine Idrija, dne 1. oktobra 1981, ob praznovanju občinskega praznika v Idriji, so med občinama postavljeni temelji za nadaljnje razvijanje sodelovanja na področju negovanja revolucionarnih tradicij, gospodarstva, kulture, vzgoje in izobraževanja, zdravstva, športa in turizma ter drugih oblik medsebojnega sodelovanja.

Da bi bralce seznanili z dosedanjim, več kot polstoletnim sodelovanjem med občani Idrije in Labina, v nadaljevanju objavljamo obrazložitev predloga o pobratenju.

Zgodovina delavskega gibanja in boj za delavske pravice na Slovenskem sta se ob prelomu stoletja pod Avstrijo vsebinsko in organsko povezovala z bojem istrskih rudarjev.

Ko je po prvi svetovni vojni ista usoda zadela tako Slovence kot Hrvate v tedanji Julijski krajini, se je bratska, zlasti pa še delavska medsebojna zavest še bolj okrepila. Idrijski rudar je vedel, da ima v istrskem rudarju svojega zvestega tovariša, saj oba pripadata delavskemu razredu.

Krize in nezaposlenost na Idrijskem in Cerkljanskem, se pravi na današnjem ozemlju idrijske občine v času pred drugo svetovno vojno, so mnoge fante in može iz teh krajev privedle na delo v Raši in druge kraje istrskih premogovnikov. Tako je na Labinščini nastala prava idrijska kolonija, katere sledovi so, kot poseben element, še danes zaznavni. Ljudje so še ohranili vezi z domačimi kraji, čeprav so se že zdavnaj popolnoma vključili v življenje Istre.

Ko so se v Istri pojavili prvi partizani iz rudarskih vrst, so bili med njimi tudi Idrijčani in drugi prebivalci iz občine Idrija. Partizanski borci iz Idrijskega in Cerkljanskega so se v Istri leta 1942 in 1943 vključili v razne brigade v Istri, nekateri pa so se pridružili enotam, ki so delovale v primorskih krajih. Tudi idrijski rojak, narodni heroj Jože Mihevc-Rudar (rojen leta 1922 v Idriji, padel leta 1944 na Jelovici) se je napotil v partizane kot istrski rudar. Vse to krepi med Idrijo in Labinom vezi na spomine iz preteklosti, ko sta si idrijski in labinski rudar v NOB in ljudski revoluciji skupno z drugimi delovnimi ljudmi jugoslovanskih narodov in narodnosti priborila svobodo ter v novi Jugoslaviji začela graditi samoupravno socialistično družbo.

Novo obdobje sodelovanja in prijateljskih odnosov se je med Idrijo in Labinom začelo pred kakšnimi desetimi leti. Leta 1971 je nastalo tesnejše sodelovanje med občinskima konferencama Zveze socialistične mladine Idrija in Labin, ki je privedlo do pobratenja med mladinskima organizacijama. To sodelovanje je utrlo pot tesnejšim stikom med organizacijami združenega dela in krajevnimi skupnostmi obeh občin. Tako je tovarna «KOLEKTOR» iz Idrije začela tesneje sodelovati s «PRVOMAJSKO» iz Raše, Iskra tozd «MONTAŽA» iz Sp. Idrije s tozdom «RADE KONČAR» v Labinu, sklenjeno je bilo pobratenje med krajevnima skupnostima Črni vrh nad Idrijo in Nedeščino iz občine Labin. Vzpostavljeno je bilo tudi tesno sodelovanje med taborniškima organizacijama obeh občin, zelo številna in pestra pa so tudi vsakoletna športna srečanja med delovnimi kolektivi obeh občin.

Ob upoštevanju vseh teh dejstev in skupne želje občanov Idrije in Labina ter upoštevajoč izraženo hotenje družbenopolitičnih predstavnikov obeh občin, je predsedstvo občinske konference SZDL Idrija smatralo, da je dozorel čas, da te prijateljske in dobre odnose med občinama postavi na višjo raven ter tako zagotovi trajno bratsko povezanost delovnih ljudi in občanov obeh narodnosti.

Občina Labin bo tako poleg občine Mojkovac v SR Črne gore druga občina, ki bo pobratena z občino Idrija.

SILVO KOVAČ

RADIO TELEVIZIJA

ITALIJANSKA TV

Prvi kanal

13.00 Poletni maraton — veliki pripovedni baleti
13.30 DNEVNIK
Danes v parlamentu
17.00 Sveže, sveže — poletni program glasbe predstav in aktualnosti
17.05 Izgubljeni otoki - 23. epizoda
18.00 La frontiera del drago — 30. epizoda
Tukaj Rim
19.20 Mazinga «Z» — risani film
19.45 Almanah in Vremenske razmere
20.00 DNEVNIK
20.40 Ping pong
Oddaja Ping Pong je praktično nadaljevanje bivše oddaje «tam-tam». Oddajo vodi Piero Badalassi, ki je doslej v svojem programu kar dobro «uspeval». Kot je znano, sodelujeta v oddaji po navadi dva strokovnjaka, ki obravnavata vsakokrat kak aktualni problem, seveda pod vodstvom kakega časnikarja. Tokrat bo oddajo vodil Bruno Vespa.
21.30 Il brigante Musolino — film
Režija Mario Camerini, igrajo: Amedeo Nazzari, Silvana Mangano, Umberto Spadaro in drugi.
Ob koncu DNEVNIK, Danes v parlamentu in Vremenske razmere

Drugi kanal

13.00 DNEVNIK 2 — Ob 13. uri
13.15 Skoraj mož
17.00 Posebni agent — TV film
Program za mladino
17.50 Dogodivščine Balanela — risanke
17.55 Potovanje v neskončnost — dok. film
18.20 Iz parlamenta
DNEVNIK 2
Večerne športne vesti
18.40 Diciassette momenti di primavera — 5. del sovjetske TV nadalj.
Napoved vremena
19.45 DNEVNIK 2
20.40 Una vita tutta nuova — zabavni program
Nepredvideno oziroma nezaželeno spočetje oziroma materinstvo more povsem sprevreči mirno sožitje zakonskega para, ki je do tega dogodka srečno preživljal povprečno življenje, pa čeprav dolgo let brez otrok. Gre za zgodbo nekega Jima in Victorie Douglas, ki ju v filmu igrata Martin Balsam in Cloris Leachman. Posebno Cloris se je v tem filmu odlično obnesla, saj je za svojo vlogo dobila ameriškega televizijskega oscarja. Ugotovitev, da je Victoria - Cloris zanosila, povzroči v zakonskem paru navdušenje in hkrati nezadovoljstvo, posebno pri Jimu, ki meni, da je prestar, da bi postal oče. To navdušenje in hkratj nerazpoloženje sprevrže sicer prijetno razpoloženje med zakoncema, toda po daljšem razmišljanju o preteklosti in o običajnem vsakdanu zakonca Douglas skleneta, da bo Victoria postala mati, da torej ne bodo poskušali s kakim splavom, kar da je to vendarle tolikšna izkušnja, ki naj ne bo domena mlajših.
22.00 Superplay
Nocojšnje nadaljevanje dokumentarne oddaje, ki jo je pripravila švicarska TV, je posvečena tistim igram na kvarte, ki jih igrajo posamezniki. Gre za tako imenovane «pasijanse». Človek v takem primeru igra sam s seboj in s svojo srečo, saj je odvisno od tega, kakšne bodo kvarte, ali bo «partijo» pripeljal do konca ali ne. Gre v bistvu za to, da v enem snopu kvart najdeš zapored tiste, ki se med seboj vežejo, kajti brž ko se serija prekine, si partijo izgubil.
22.45 Robinovo gnezdo — TV film
DNEVNIK 2 — Zadnje vesti ob koncu

Tretji kanal

17.00 Ortisei: Hokej na ledu
19.00 DNEVNIK 3
19.20 800 km obale
19.50 Minibasket: Vzgojni predlog
20.10 Šolska vzgoja: Gledani od blizu
20.40 Samo zate — film
22.00 DNEVNIK 3

JUGOSLOVANSKA TV

Ljubljana

18.25 POROČILA
18.30 Srečanje oktetov
19.00 Obzornik
19.10 Marx in Engels — Postaje njunega življenja
20.00 Ne prezrite
20.15 Risanka
20.24 TV in radio nocoj
20.26 Zrno do zrna
20.30 TV DNEVNIK
20.55 Vreme
21.00 Vitez v modrem — prvo nadaljevanje
Zgodba pripoveduje o policaju Bumperju Morganu, ki v vsaki epizodi doživlja različne avanture in srečuje druge ljudi. Dogajanje je postavljeno v veliko ameriško mesto in v njegovo okolico, Bumper pa se sprehaja po ulicah in odkriva zločince, morilce, tatove.
Osnova za nadaljevanko je roman Josepha Wambaugha (le-ta je bil nekoč sam policaj v Los Angelesu), po katerem je leta 1973 nastal tudi film; v njem je igral naslovno vlogo William Holden in so ga pred nekaj meseci predvajali tudi na ljubljanski televiziji.
V nadaljevanki, ki ima osem delov, igra glavno vlogo znani igralec George Kennedy; za svojega Bumperja je prejel nagrado Emmy, ki velja za televizijskega oscarja.
Posamezne zgodbe so napisali različni avtorji, obdelali pa so jih različni režiserji.
22.15 Štiridesetletniki
23.00 V znamenju
23.15 Nočni kino — Vojna otrok

Koper

17.30 Film — Ponovitev
19.00 Aktualna tema
19.30 Otroški kotiček
20.00 Programi naslednjega tedna
20.15 Stičišče
20.35 Odštevanje — film
22.10 Danes
22.20 Velike zarote — telefilm
23.10 Baletna oddaja

Zagreb

19.15 Mali svet
19.45 Pesem, ki traja
20.30 TV DNEVNIK
21.00 Zabavno - glasbena oddaja
21.55 Začetki mafije — serijski film
22.45 TV DNEVNIK
23.00 Zabavna glasba

SVICA

20.15 TV DNEVNIK
20.40 Haiti — dokumentarni film
21.35 Furia selvaggia — film
23.10 TV DNEVNIK

TRST A

7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 14.00, 17.00, 19.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro; Radijski mozaik; 8.10 Danes bomo govorili o...: Literarni vložek, Glasbene spremljave, Iz arhiva; 10.10 Koncert s posnetki na trakovih in ploščah; Poldnevniški razgledi: 11.30 Kulturne aktualnosti doma in v svetu, Izseljeniški trenutek; Poštni predal: 13.20 Letošnja revija «Primorska poje»; Popoldanski program: 14.10 Folklorni odmevi; 14.30 Otroški kotiček; 14.50 Danes smo izbrali; 15.30 Roman v nadaljevanjih: V. J. Križanovska: «Nemeza» - 11. del; 16.00 Zvočna kulisa; Razširjeni obzornik: 17.10 Umetna glasba raznih narodov; Sodobne slovenske novele; 18.20 Priljubljeni motivi.

KOPER
(Italijanski program)

7.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 17.30, 18.30, 19.30 Poročila; 7.00 Glasba za dobro jutro; 9.00 Štirje koraki; 9.32 Lucianovi dopisniki; 10.00 Z nami je...; 10.45 Mozaik, glasba in nasveti; 11.00 Vsi jih poslušajo; 11.15 Festivalbar; 11.32 Kim, svet mladih; 12.05 Glasba po željah; 15.36 Prijetno popoldne; 16.00 Samoupravljavec; 16.10 Italijanski zbori; 17.00 Kultura in družba; 17.32 Crash; 17.55 Izletnik; 18.00 Glasovi in zvoki; 18.30 Petkov koncert.

KOPER
(Slovenski program)

7.30, 8.25, 14.30, 15.30 Poročila; 7.00 Glasba za dobro jutro; 7.05 Jutranji koledar; 7.37 Kinospored; 8.15 Najava sporeda; 14.00 Najava sporeda, pregled dogodkov; 14.05 To smo mi — glasbena oddaja za mlade; 14.40 Svirac svira, kolo igra — spored pesmi in plesov narodov in narodnosti Jugoslavije; 14.00 S polnimi jadri; 15.37 Glasbeni notes, objave in reklame; 16.00 Dogodki in odmevi; 16.30 Glasba po željah; 17.00 Kulturni relief; 17.10 Vaš telefon, naš mikrofon; 17.30 Primorski dnevnik; 17.45 Zabavna glasba

RADIO 1

7.00, 8.00, 10.00, 12.00, 13.00, 14.00, 17.00, 19.00 Poročila; 6.00 Glasbena kombinacija; 9.00 Radio tudi mi; 11.00 Štiri četrtine; 12.03 Ljubezen pomeni...; 13.15 Master; 14.28 Šolska vzgoja; 15.00 Popoldanska srečanja; 16.10 Rally; 16.30 Foncsfera; 17.03 Patchwork; 18.00 Cab-musical; 18.28 Radijska priredba; 19.15 Jazz program; 19.40 Jaz, Toscanini; 20.10 En sam gospod; 21.00 Koncert pianistke Marie Tipo.

RADIO 2

7.30, 8.30, 9.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30, 15.30, 16.30, 17.30, 18.30, 19.30 Poročila; 6.00 - 8.45 Dnevi; 9.05 Radijska priredba; 9.32 - 10.12 Luna v vodnjaku; 11.32 Tisoč pesmi; 12.45 Hit Parade; 13.41 Glasba in kino; 15.00 Nemogoči intervjuji; 15.37 Poletni program; 19.00 - 22.40 Stopimo za korak nazaj; 20.05 Čas glasbe in proze.

LJUBLJANA

6.00, 7.00, 7.30, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 15.00, 20.00 Poročila; 8.45 Dobro jutro, otroci!; 9.08 Z glasbo v dober dan; 9.30 Glasbena pravljica; 9.45 Naši umetniki mladim poslušalcem; 10.05 Z radiem na poti; 10.40 Turistični napotki; 11.05 Rezervirano za...; 12.35 Znano in priljubljeno - Maurice Ravel; 13.10 Iz glasbene tradicije jugoslovanskih narodov in narodnosti; 13.30 Kmetijski nasveti; 13.40 Pihalne godbe; 14.00 Iz naših krajev — Iz naših spominov; 14.30 Priporočajo vam...; 14.50 Človek in zdravje; 15.05 Edvard Grieg: Lirična suita; 15.25 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 16.00 Dogodki in odmevi; 16.30 Napotki za turiste; 16.35 Zabavna glasba; 16.50 Radio danes, radio jutri!; 17.00 Vrtiljak; 18.00 Studio; 19.00 Pojemo in godemo; 19.30 S knjižnega trga; 20.35 Lahno noč, otroci; 20.45 Minute z ansamblom Nika Zajca; 21.00 Uganite, pa vam zaigramo...; 22.05 Oddaja o morju in pomorščakih; 23.30 Besede in zvoki iz logov domačih; 24.05 Lirični utrinki; 24.10 Petkov glasbeni mozaik.

NOGOMET — SINOČI V GORICI

Goričani le v začetku enakovredni Catanzaru

Domači vratar je bil eden boljših na igrišču

Pro Gorizia — Catanzaro 0:2 (0:1)

PRO GORIZIA: Collavetta, Comisso, Gazzolo, Zanetti, Sabadin, Lazzara, Modestini, Codarin, Bertoia, Truant in Colombo. (Rezerve: Brisco, Marassa, Faleschini, Rannocchi, Polesello in Zonta)

CATANZARO: Zaninelli, Cascin, Salvadori, Peccinini, Santarini, Sabato, Mauro, Braglia, Borghi, Maio in Bivi. (Rezerve: Mattolini, Sascione, Castellini, Fontanini, Borgo, Ranieri, Sabadini, Boscolo in De Gorgis)

SODNIK: Battaglia iz Vidma.

STRELCA: v 30. min. Braglia (11-metrovka); v 63. min. De Gorgis.

Goriški ljubitelji nogometa so sinoči imeli priložnost na zelenem pravokotniku na Rojcah si ogledati zanimivo srečanje med domačo enajsterico Pro Gorizie in ekipo Catanzara. Zanimanje za to tekmo s strani goriških navijačev je tokrat pravzaprav izviralo iz dveh razlogov: na eni strani so si želeli od bliže seznaniti se z ekipami, ki nastopajo v prvi italijanski ligi (saj podobnih prilik je v Gorici bolj malo), na drugi strani pa so si ogledali novo letošnjo enajsterico Pro Gorizie, ki štarta v prvenstvu v D lige z najboljšimi nameni.

Srečanje samo po sebi je bilo zanimivo in prijetno, saj sta obe ekipi igrali odprto in preverjali razne sheme igre. V prvem polčasu se je domača ekipa dobro upirala boljšemu nasprotniku, tako da so gostje povedli šele v 30. min. igre in še to iz 11-metrovke. Strelec gola je bil Braglia.

V drugem polčasu, čeprav sta oba trenerja izvedla precej menjav, je bilo srečanje prav tako prijetno in akcije so se vrstile kot na tekočem traku. Le v zaključevanju posameznih akcij so zlasti napadalci obeh moštev bili netočni ali pa sta vratarja izvedla nekaj lepih intervencij. To prav posebno velja za domacega vratarja Colavetto, ki je bil gotovo eden izmed boljših na igrišču. Toda Catanzaro je v 18. min. ponovno zatresel mrežo Pro Gorizie z lepim zadetkom De Gorgisa. V zaključku srečanja pa so domačini zapravili nekaj lepih priložnosti.

Pro Gorizia bo ponovno preverila lastne moči prihodnjo nedeljo, ko se bo v Gorici srečala z ekipo Triestine. (ik)

V MEDDEŽELNEM PRVENSTVU

Poleg Pro Gorizie še šest enajsteric iz naše dežele

RIM — Italijanska nogometna zveza je včeraj objavila sestavo skupin, v katerih bodo moštva tekmovala v meddeželnem prvenstvu. Vseh skupin je dvanajst, C skupina, v kateri bodo tekmovala tudi moštva iz naše dežele, pa je sestavljena tako:

Abano Terme, Belluno Asfalti Merotto, Cittadella, Dolo, Jesolo, Opitergina (Oderzo), Pievigina (Pieve di Soligo), Pro Aviano, Pro Gorizia (Gorica), Pro Tolmezzo (Tolmeč), Sacilese (Sacile), Sommacampagna, Spinea, Trivignano (Trivignano Udinese), Unione San Michele (Tržič), Valdagno.

Prvenstvo se bo začelo 20. septembra, prekinili ga bodo za novoletne in velikonočne praznike ter ob priliki reprezentančnih nastopov (28. februarja in 7. marca 1982), zaključilo pa se bo 9. maja.

Koledar tekem bodo objavili v prihodnjem tednu.

NA PRIJATELJSKI TEKMI

Obetavna zmaga videmske ekipe

CAVARZERE — V prijateljski trening tekmi je Udinese sinoči premagal Cavarzere s 3·1 (2:0).

Igra Udineseja v tem srečanju se je zelo razlikovala od one, ki jo je moštvo pokazalo v lanskem prvenstvu. Nedeljeno mnenje vseh, ki so si srečanje ogledali je, da so Videmčani pokazali (pod vodstvom svojega trenerja Enza Ferrarija) zelo dopadljivo igro.

Predvsem pa je veljalo glavno zanimanje obema novincema. Causiu in Brazilcu Orlandu, ki sta se zelo dobro vključila v enajsterico (čeprav je n.pr. Orlando prispel v Italijo šele pred tremi dnevi). Če še povemo, da sta manjkala člana prve postave Tesser in Muraro, nam postane Ferrarijevo zadovoljstvo še bolj razumljivo.

* * *

Sinoči so v okviru predprvenstvenih priprav odigrali še nekaj nogometnih tekem, ki so dale te izide:

Lazio - Norcia	9:0
Napoli - Castel del Piano	8:0
Bari - Casertana	0:0

Še danes vpisovanje na košarkarski tečaj na Kontovelu

Košarkarska komisija pri ZSDI prireja košarkarski tečaj za igralce, rojene v letih od 1963 do 1971. Tečaj bo od 20. do 27. avgusta na odkritem igrišču na Kontovelu.

Treningi se bodo pričeli ob 8.30. Vodili jih bodo mladi trenerji, ki bodo v popoldanskih urah obiskovali trenerski tečaj pod vodstvom strokovnjaka Splichala. Praktične vaje bodo na igrišču prikazali igralci Jadrana. Organizator bo obenem predvajal košarkarske filme. Tečajniki bodo odšli domov približno ob 12.30. Cena tečaja znaša 10.000 lir. Kdor se namerava tečaja udeležiti, naj to stori še danes, 7. t.m.

Podrobnejše informacije dobite na ZSSDI, Ul. sv. Frančiška 20, tel. 767-304.

ATLETIKA — NA EVROPSKEM PRVENSTVU V ZAGREBU

Gostitelji brez posebnih možnosti

Zlasti slaba (z izjemo Pergarjeve) je jugoslovanska ženska vrsta - Italija gotovo v prednosti pred sosedi z onstran Alp

Teden dni pred finalnim tekmovanjem evropskega atletskega pokala v Zagrebu, začenjamo z analizo posameznih ekip, ki se bodo borile za najboljša mesta na starı celini.

Kot prvo bomo vzeli pod drobnogled domačo vrsto, «azzurre» in «tricolore». Jugoslavija v Zagrebu seveda nima nobenih možnosti za posebne uspehe in v konkurenci bo le kot gostiteljica.

Ženska vrsta je trenutno res na zelo skromni ravni. Trenutno je edina atletinja na vsaj zadovoljivi evropski ravni Slovenka Breda Pergar, ki je pred kratkim presenetljivo celo zmagala na univerziadi.

Nekoliko bolje je z moško vrsto. V tekih precej pričakujejo tako od Životića na 800 m kot Zdravkoviča ali Pokrajčića na 1500 in 5000 m. Precej obetata tudi skakalca Temiu in Srejović, skrivnost pa bo v daljini Stekić, ki ni letos v ustaljeni formi.

Na nekoliko višji ravni se bosta za sedmo mesto pri moških borili Francija in Italija. Slednja je Francoze že jasno premagala v polfinalih in je tudi sedaj v prednosti.

Francozi nimajo trenutno izrednih atletov v svoji sredi. Izjema so le skakalci s palico in prav v tej panogi računa Francija na svoj edini možni posamezni uspeh.

Italijani startajo na šesto mesto in ponovitev uspeha iz Turina jim bo skoraj gotovo uspela. Prvič bo ekipa nastopala brez dolgoletnega zvezdnika Mennee. Vnaprej je treba zato odšteti eno ali dve zmagi, vsaj na 200 m pa imajo «azzurri» že dobro zamenjavo v Zulianiju.

Zanimiv bo tudi nastop Di Giorgia v skoku v višino proti najboljšim na svetu. Nadaljnja aduta bi utegnila biti Scartezzini in Cova v tekih na dolge proge, v metih in ostalih skokih pa so Italijani trenutno šibki. Bruno Križman

* * *

Včeraj so uradno prijavili jugoslovansko in sovjetsko vrsto, ki bosta nastopali na evropskem atletskem prvenstvu v Zagrebu.

JUGOSLAVIJA

MOŠKI

100 m: Popović in Zarić; 200 m: Zarić ali Knapić; 400 m: Alebić; 800 m: Životić; 1500 m: Zdravković ali Pokrajčić; 5000 m: Zdravković ali Miklavžina; 10000 m: Janičijević; 110 m ovire: Pišić; 400 m zapreke: Kopitar; 3000 m zapreke: Pokrajić; štafeta 4x100 m: Nikolić, Zarić, Popović, Milinkov; štafeta 4x400 m: Humat, Knapić, Popović, Alebić; višina: Temin; daljina: Stekić; troskok: Srejović; palica: Bizjak; disk: Tarabarić; krogla: Saračević; kopje: Cujnik; kladivo: Stiglić.

ŽENSKE

100 m in 200 m: Ištvanović; 400 m: Seliškar; 800 m: Tomečić; 1500 m: Rističević; 3000 m: Pergar; 100 m ovire: Papić; 400 m zapreke: Šavle; štafeta 4x100 m: Kozma, Mataković, Kranjc, Seliškar; štafeta 4x400 m: Kozma, Mataković, Božinovska, Seliškar; višina: Prezelj; daljina: Dančetović; krogla: Tufegdžić; disk: Golubić; kopje: Manjhart.

SOVJETSKA ZVEZA

MOŠKI

100 m, 200 m, štafeta 4x100 m: Muravjev, Akšinin, Sidorov, Čljapnikov, Naumenko; 400 m, štafeta 4x400 m: Markin, Rotčin, Burakov, Baškakova, Nazarova; 110 m ovire: Valjulis; 800 m: Kirov; 1500 m: Tišenko; 5000 m: Abramov; 10000 m: Sellik; 110 m ovire: Čabanov; 400 m zapreke: Čkarupin; 3000 m zapreke: Epičin; višina: Sereda; daljina: Abjasov; troskok: Udmaj; palica: Poljakov; krogla: Mironov; disk: Kovtzun; kladivo: Sedik; kopje: Kula.

ŽENSKE

100 m, 200 m, štafeta 4x100 m: Kontratjeva, Čorotekova, Botčina, Solotarjova, Anisimova; 400 m in štafeta 4x400 m: Botčina, Golčik, Anisimova; 400 m zapreke: Kastetskaja; 800 m: Veselkova; 1500 m: Šorokina; 3000 m: Šipatova; višina: Pokova; daljina: Kolpakova; krogla: Isajeva; kopje: Lodniec; disk: Salnikova.

Izrednega občnega zbora Primorja na Proseku se sicer ni udeležilo veliko število članov, zato pa so bili posegi prisotnih v diskusijo tem bolj zavzeti, pa tudi številni

Američanka Evelyn Ashford je na mednarodnem atletskem mitingu v Viareggiu dosegla v teku na 100 m odličen čas 11"06, kar je druga letošnja najboljša znamka na svetu. Na sliki AP Ashfordova zanesljivo prva na cilju

V SREDO ZVEČER NA PROSEKU OB MALOŠTEVILNEM ČLANSTVU

Izredni občni zbor ŠD Primorje ni uspel

Ker ni prinesel rešitve za trenutno vodstveno krizo, so sklicali še en izredni občni zbor

Na izrednem občnem zboru proseškega Primorja, ki ga je društveni odbor sklical zaradi krize, ki je nastala v vodstvenih strukturah tega našega društva, je prišla do izraza predvsem potreba, da bi v odbor pristopilo čim več odbornikov, kar se pa v sredo ni zgodilo. Kriza pri Primorju zato traja dalje.

V začetku občnega zbora je predsednik dr. Marjan Nabergoj najprej obrazložil vzroke, ki so privedli do sklicanja tega izrednega občnega zbora. Primorje si je za letošnje športno leto zadalo naslednje naloge:

1. posvetiti čim večjo skrb prvi članski ekipi, ki si je zadala za cilj, da v tem letu ne bo nazadovala v 3. amatersko ligo.
2. nameniti čim več pozornosti mladinskemu odseku društva, ki bo letos sodeloval v teh prvenstvih:
   a - naraščajniki (na deželni ravni)
   b - najmlajši
   c - cicibani
   č - začetniki (ki bodo nastopali pod imenom «Kras»)
3. skrbeti za vse neagonistične dejavnosti društva (priprava igrišča in slačilnic, kiosk na igrišču, postavitev novih vrat, popravilo razsvetljave itd.).

Vsa ta aktivnost, seveda, zahteva precej številen odbor, saj ji le nekaj odbornikov ne bi bilo kos. Potrebna bodo tudi precejšnja denarna sredstva, katerih pa — po besedah blagajnika Darija Kanteja — ne bo težko dobiti, če bo dovolj odbornikov.

Osrednji problem je torej pridobitev delavoljnih odbornikov.

Okoli tega vprašanja se je nato sukala vsa diskusija, ki pa je razkrila tudi mnoga ozadja te krize, zato lahko rečemo, da je društvo — vsaj sodeč po tem, kar je pokazal ta izredni občni zbor — trenutno v zelo težkem stanju.

Na zadnjem rednem občnem zboru je bilo v odbor izvoljenih 19 odbornikov, od katerih je iz raznih razlogov odstopila večina, tako da je trenutno v odboru le še kakih pet, šest odbornikov, vendar pa nosijo vso težo delovanja le trije, štirje. V izredno zavzeti in živahni diskusiji, v katero je poseglo veliko število prisotnih članov, so prišli na dan tudi (vsaj nekateri) razlogi za te odstope, ki so pa jasno pokazali, da le imajo svoje korenine v širšem društvenem ambientu, lahko bi celo rekli, v širši vaški skupnosti. V društvu je zaradi nestrinjanja z načeli, ki so jih hoteli uveljaviti določeni odborniki, prišlo do razkola, ustvarila sta se dva tabora, katerih pojav je vedno močneje hromil delovanje društva. Odstopi so vse te nezdrave pojave le še stopnjevali in tako so se pred člani Primorja pojavile te tri možnosti, katere je sintetiziral predsednik dr. Nabergoj:

1. izpopolniti novi odbor in uveljaviti letošnji delovni program odbora;
2. ohraniti sedanji, zelo okrnjeni odbor in zmanjšati vse delovanje društva le na prvo ekipo in morda na še eno mladinsko društvo;
3. najeti (in honorirati) tajnika, blagajnika in vse potrebno osebje ter nato uveljaviti tudi zastavljeni društveni program s temi plačanimi kadri.

Ker kljub večkratnim pozivom predsednika ni bilo nobenega odziva na vabilo, naj bi se javili kandidati za odbornike, je prvi predlog odpadel.

Prisotni niso niti sprejeli predloga za zmanjšanje delovanja, saj bi to dolgoročno pomenilo za društvo velik in hud korak nazaj, katerega posledice bi bile lahko v nekaj letih usodne.

Tretji predlog bi povzročil hudo zadolžitev društva, saj bi znašal društveni deficit ob koncu sezone gotovo nekaj desetin milijonov lir.

Ker prisotni tako niso sprejeli nobenega od teh predlogov, je ostala le še ena možnost, katero je bilo treba zaradi bližnjega začetka prvenstev in raznih turnirjev opraviti čim prej: še en izredni občni zbor. Sklicali ga bodo v sredo, 12. t.m., ko bodo spet razpravljali o tem, kako speljati društvo iz težke vodstvene krize, v katero je zašlo.

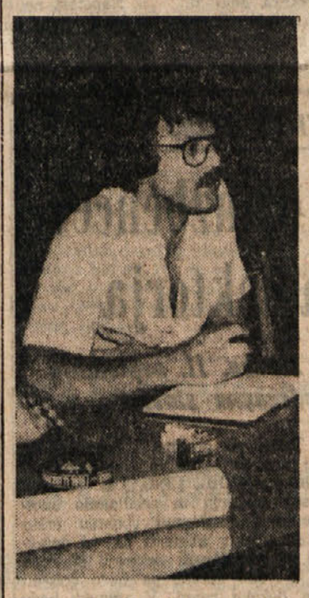

Predsednik ŠD Primorje Marjan Nabergoj

Naj ob zaključku rečemo, da je debata (ki je bila od časa do časa tudi glasna in ostra, vendar vedno korektna), poudarjeno razkrila problem, ki morda niti ni tako značilen samo za Primorje, namreč pomanjkanje delavoljnih odbornikov, zlasti med mlajšim rodom. Ob tem problemu, ki je že sam zaskrbljujoč, imajo na Proseku še svojega specifičnega, namreč razdvojenost, kar še dodatno hromi aktivnost, saj si društvo, ki deluje v bistvu le v okolju ene same vasi, take razdvojenosti prav res ne more privoščiti.

Ponovni izredni občni zbor v sredo bo zato priložnost, da to naše društvo, ki ima eno najdaljših tradicij na nogometnem področju na Tržaškem sploh, poprime za delo predvsem s pogledom uprtim naprej in ne na to, kar je bilo in je minulo, zlasti pa se morajo člani zavedati, da odločajo o usodi društva, ki ni le njihova «last», ampak pripada vsej vaški in tudi vsej zamejski slovenski skupnosti.

To pa pomeni, da bodo imeli člani Primorja v sredo pri svoji odločitvi še dodatno odgovornost.

Bojan Pavletič

VESLANJE

Na SP za mladince v Pančarevu

Velika premoč vzhodnih držav

SOFIJA — Na svetovnem mladinskem veslaškem prvenstvu v Pančarevu, v Bolgariji, so se včeraj zaključili repesaži za vstop v polfinale in finale. Kot so napovedovali izvedenci so Sovjeti, vzhodni Nemci in Bolgari uveljavili popolno premoč, saj ni doslej izpadla še niti ena njihova posadka. Čolni zahodnoevropskih in ameriških držav so tekmovali povsem v senci teh veslaških velesil in nekaterih drugih vzhodnih držav.

Italija, ki je v sredo napredovala le s četvercem «z», je imela včeraj več sreče, saj bo imela v polfinalu tudi dvojni dvojec, dvojni četverec in osmerec. V ženski konkurenci pa so «azzurre» izpadle.

Med jugoslovanskimi posadkami se je včeraj uvrstil v polfinale četverec «z».

ATLETIKA

VIAREGGIO — Vittorio Fontanella je s časom 7'46"24 izenačil državni rekord v teku na 3.000 metrov, ki ga je pred štirimi leti postavil Franco Fava. Fontanella je čas dosegel na mitingu v Viareggiu, kjer se je uvrstil na drugo mesto za zahodnonemškim tekmovalcem Wessinghagejem.

KOLESARSTVO

NA DIRKI PO ZAH. NEMČIJI

Contini še vedno na prvem mestu

KONSTANZ — Zahodni Nemec Dietrich Thurau je po dolgem, samotnem begu osvojil včerajšnjo 4. etapo mednarodne kolesarske dirke po Zahodni Nemčiji. Na cilj je prispel na 225,5 km dolgi progi, več kot minuto pred prvimi zasledovalci, glavnina pa je zaostala za skoraj sedem minut.

Na skupni lestvici ni prišlo na zgornjem delu do nobene bistvene spremembe in tako še vedno vodi Italijan Contini, s pičlo prednostjo dveh sekund pred Nizozemcem De Rooyem.

Lestvica včerajšnje etape je bila taka:

1. Thurau (ZRN)	5.47'31"
2. Segerasall (Šve.)	1'04"
3. Maertens (Bel.)	1'09"
4. Neumayer (ZRN)	1'15"
5 Schmutz (Švi.)	1'15"
6 Ruperez (Šp.)	1'15"
SKUPNA LESTVICA	
1. Contini (It.)	24.39'21"
2. De Rooy (Niz.)	2"
3 Fernandez (Šp.)	15"
4. Thaler (ZRN)	17"
5 Prim (Šve.)	33"
6. Lienhard (Švi.)	38"

«Azzurri» na skupnih pripravah

BASSANO DEL GRAPPA — 24 reprezentantov (10 profesionalcev in 14 amaterjev), ki bodo ob koncu tega meseca branili italijanske barve na svetovnem kolesarskem prvenstvu v Brnu na Češkoslovaškem, je zbranih na skupnih pripravah v Bassanu del Grappa pri Vicenzi, kjer imajo kolesarsko dirkališče z zelo podobnimi značilnostmi, kot jih ima tudi velodrom v Brnu.

Vsi udeleženci skupnih priprav se bodo udeležili prihodnji teden šestdnevne kolesarske dirke v Bassanu, vendar izven uradne konkurence.

BALINANJE — Danes v ŠCPD na Proseku

Na mednarodnem turnirju tudi dva svetovna prvaka

V konkurenci 16 dvojic tudi moštvi iz Ljubljane in Istre

Danes ob 8.30 bo v športnem centru pristaniških delavcev mednarodni balinarski turnir za dvojice, na katerem bo skupno nastopilo 16 moštev, od le teh tudi po eno iz Ljubljane in Istre.

Seveda glavna «privlačnost» današnjega tekmovanja bo nastop svetovnih prvakov Granaglie in Selve, ki bosta tako lahko tudi praktično pokazala številnim ljubiteljem balinanja skrivnosti te športne discipline.

Naj dodamo še, da Granaglia te dni v tem športnem centru vodi tečaj za najmlajše balinarje.

Umberto Granaglia, ki je star 50 let, je poleg številnih italijanskih in evropskih naslovov osvojil tudi kar 13 naslovov svetovnega prvaka.

Ljubitelji balinanja imajo torej danes res edinstveno priložnost, da si ogledajo pravega mojstra tega športa

KOŠARKA

ŽENSKO EVROPSKO PRVENSTVO

Sovjetinje seveda glavne favoritinje

ANCONA — Včeraj so predstavili žensko evropsko košarkarsko prvenstvo, ki bo v Anconi in Senigalli, od 13. do 20. septembra.

Prireditelj je sicer priznal, da so še finančne težave glede organizacije prvenstva, potrdil pa je, da se bo EP regularno odvijalo.

Nastopilo bo skupno 12 reprezentanc, ki so razdeljene v dve skupini.

SKUPINA A (Ancona): Italija, Jugoslavija, Finska, Poljska, Nizozemska, ZRN.

SKUPINA B (Senigallia): SZ, ČSSR, Švedska, Romunija, Madžarska, Bolgarija.

Glavne favoritinje za osvojitev naslova so seveda Sovjetinje, ki ne EP neprekinjeno zmagujejo od leta 1958.

TENIS

V OSMINI FINALA

Franulović premagal tudi Magnellija

SAN BENEDETTO DEL TRONTO — V osmini finala mednarodnega teniškega turnirja v tem kraju je Jugoslovan Željko Franulović premagal Italijana Magnellija s 5:7, 6:1, 6:1.

OSTALI LIDI

Rocchi - Vattuone 6:2, 6:1; Marchetti - Pierola 6:3, 7:5; Zugarelli - Narducci 6:4, 6:1; Hutka - Willenborg 6:4, 6:3; Barazzutti - Barr 6:3, 6:1; Bertolucci - Baiardo 1:6, 7:6, 7:6.

Na mednarodnem teniškem prvenstvu ZDA v Indianapolisu je včeraj Čeh Lendl izločil Američana Bensona (6:3, 6:4), Argentinec Vilas pa Angleža Smitha s 6:3, 6:2.

NICA — V zaključni del teniškega turnirja «Carre d'As», ki se v teh dneh odvija v Franciji, so se uvrstili: McEnroe, Pecci, Tulasne in Kriek. Med drugim je McEnroe izločil Noaha s 6:3, 7:6, Pecci pa je premagal Tannerja s 7:5, 6:2.

Nogometna enajsterica Brega bo tudi v letošnjem prvenstvu nastopala v 2. amaterski ligi. Na sliki posnetek z lanskega slovenskega derbija med Dolinčani in enajsterico Zarje

NOGOMET — V AMATERSKIH PRVENSTVIH

V 1. AL bo skupaj s šestimi italijanskimi tržaškimi klubi igrala tudi kriška Vesna

Novost predstavlja ustanovitev meddeželne lige, v kateri pa ne bo tržaških moštev - Združevanje ekip značilnost v raznih prvenstvih

Priprave profesionalnih nogometašev so v polnem teku. Čez nekaj dni pa bodo na igrišča stopili tudi nogometaši amaterji, saj bo start amaterskih nogometnih prvenstev le teden dni kasneje kot v A in B ligi. Italijansko nogometno prvenstvo A in B ligi se bo namreč začelo 13. septembra, amaterska prvenstva pa bodo startala vzporedno s C-1 in C-2 ligo, to je 20. septembra.

Pa poglejmo, kako bo z amaterskimi prvenstvi v naši deželi. Novost predstavlja meddeželna liga, ki praktično nadomešča bivšo D ligo. V tem prvenstvu pa letos ne bo nobene tržaške ekipe.

V promocijski ligi je 16 ekip. Med njimi je ostal slavni tržaški klub Ponziana, ekipo Portualeja, ki je lansko sezono izpadla iz lige, pa bo nadomestila Edile Adriatica, ki je v lanski sezoni zmagala v prvenstvu 1. AL. V tem prvenstvu torej imamo, tako kot lani, samo dve tržaški enajsterici.

V 1. AL. bodo 32 vpisanih ekip razdelili v dve skupini. Tržaške enajsterice bodo kot običajno igrale v B skupini. Štirim tržaškim ekipam (Fortitudo, Muggesana, S. Giovanni in Sovrana) so se pridružili Portuale, ki je izpadel iz lige, Costalunga, ki je zmagala v 2. AL in Vesna, ki jo je v 1. AL vključil deželni odbor nogometne zveze, saj so lani Križani končali prvenstvo na odličnem drugem mestu. Po treh sezonah imamo torej ponovno eno od naših ekip v 1. AL. Ta podvig je do sedaj uspel v sezoni 77/78 proseškemu Primorju in v sezoni 70/71 prav tako kriški Vesni. Obe ekipi pa nista imeli veliko sreče, saj sta takoj izpadli iz lige.

Kar se tiče 2. AL, bodo kot po navadi 96 vpisanih ekip porazdelili v šest skupin. Na Tržaškem bomo letos ponovno imeli skupino samih tržaških ekip. Prav v tržaški skupini pa bo letos nemalo novosti. Zgleda, da je tržaški amaterski nogomet zašel v hudo finančno krizo, o čemer zgovorno priča dejstvo, da je nekaj ekip prenehalo z delovanjem oziroma je prišlo do združitev nekaterih klubov. Na srečo pa je prav to koristilo našim ekipam in sicer Vesni, ki je po združitvi Rosandra - Breg vzela najboljše nogometaše Rosandre, ter Bregu, ki si je s to združitvijo zagotovil, da bo kljub izpadu iz lige letos igral v 2. AL.

Poglejmo torej, kako bi morala letos zgledati skupina «F» (tržaška). Od lani je ostalo 9 ekip in sicer Campanelle, Campi Elisi, CGS, Domio, Kras, Libertas, Op. Supercaffè, S. Marco, ki se je letos združil s Sistiano (lansko sezono je igrala v 3. AL) in Zarja. Tem devetim ekipam sta se pridružila Stock (baje se bo združil z Edero) in Opicina, ki sta v lanski sezoni izpadla iz 1. AL. Nato imamo Breg, ki je prevzel mesto Rosandre, Primorje in Zaule, ki sta zmagala v posameznih skupinah 3. AL in Olimpia, ki je v neposrednem dvoboju premagala prav tako drugouvrščeno Gajo. Olimpio bodo letos opačili še nogometaši Interja TS in Baxterja, to je klubov, ki sta prav tako prenehala z delovanjem. Manjkala je tako le 16. ekipa in zato je deželni odbor nogometne zveze «potegnil» iz 3. v 2. AL enajsterico Roianeseja, ki se je lani uvrstila na drugo mesto.

Kaj pa 3. AL? Združevanje ekip se bo največ poznalo prav v tej ligi. Po več letih bomo verjetno letos na Tržaškem imeli eno samo skupino. Iz podatkov, ki smo jih do sedaj zbrali, zgleda, da se bo na Tržaškem vpisalo le 14 ekip (lani 21) in prav zaradi tega so začetek prvenstva anticipirali za dve nedelji. Prvenstvo se bo namreč letos začelo 4. oktobra in ne 18. oktobra, kot je bilo prvotno javljeno. Skupino 14 ekip, ki bodo igrale v 3. AL, bi morale sestavljati: Aurisina, ki se je združila z ekipo Cave, Gaja, Primorec, S. Andrea, S. Luigi, Chiarbola, Esp. S. Giovanni, S. Anna, S. Sergio, Rabuiese, Union, GMT, S. Vito in Giarizzole.

B. R.

HOKEJ NA LEDU — V CORTINI

Prepričljiva zmaga ljubljanske Olimpije

V zadnji tekmi svoje turneje po Italiji so gladko odpravili večkratnega državnega prvaka Cortino

Cortina — Olimpija 2:4 (2:1, 0:3, 0:0)

OLIMPIJA: Prusnik, Bolta, Savič, D. Burnik, Grošelj, Gorenc, D. Lepša, Beribak, R. Hiti, Rozina, G. Hiti, Lomovšek, Majnik.

STRELCI ZA OLIMPIJO: Gorazd Hiti (12), Gorenc (22), Lomovšek (26 in 38).

Ljubljanski hokejisti so premagali Cortino v zadnji tekmi svoje turneje po Italiji. Sicer bi morala Olimpija odigrati še eno srečanje proti Auronzu, v Auronzu pa ni več mesta v hotelih zaradi masovnega navala turistov, tako da so Ljubljančani predčasno končali turnejo.

Lahko bi rekli, da so prav v zadnjem srečanju proti večkratnim italijanskim prvakom Cortine, ljubljanski hokejisti odigrali svojo najboljšo tekmo. Igralci Olimpije so bili odločni v obrambi, točni in spretni v napadu in bi lahko zmagali celo z večjo razliko, če bi jim sodnik ne razveljavil dveh zadetkov Ljubljančani so se tako na najlepši način poslovili od Italije. (bl)

V Ortisei so včeraj odigrali drugo kolo finalne skupine evropskega pokala prvakov v hokeju na ledu. Ekipa CSKA iz Moskve je premočno premagala švedsko ekipo Braenes Gaovle z rezultatom 10:1 (5:0, 3:0, 2:1). O končni lestvici tekmovanja bo po vsej verjetnosti odločala tekma CSKA - Helsinki.

Uredništvo, uprava, oglasni oddelek:
TRST, Ul. Montecchi 6, PP 559 Tel. (040) 79 48 72 (4 linije)
Podružnica Gorica, Drevored 24 Maggio 1 — Tel. (0481) 8 33 82 - 57 23
Naročnina
Mesečno 7.000 lir — celoletna 84.000
V SFRJ številka 5,50 din, ob nedeljah 6,00 din, za zasebnike mesečno 80,00, letno 800,00 din, za organizacije in podjetja mesečno 100,00, letno 1000,00.
Poštni tekoči račun za Italijo Založništvo tržaškega tiska, Trst 11-5374

PRIMORSKI DNEVNIK

Za SFRJ Žiro račun 50101-603-45361 «ADIT» DZS 61000 Ljubljana Gradišče 10/II, nad., telefon 22207
Oglasi Ob delavnikih: trgovski 1 modul (šir. 1 st., viš. 43 mm) 27.000 lir. Finančni 900, legalni 800, osmrtnice 300, sožalja 400 lir za mm višine v širini 1 stolpca. Mali oglasi 200 lir beseda. Ob praznikih: povišek 20%. IVA 15%. Oglasi iz dežele Furlanije-Julijske krajine se naročajo pri oglasnem oddelku ali upravi, iz vseh drugih dežel v Italiji pri SPI.
Stran 6 7. avgusta 1981 Odgovorni urednik Gorazd Vesel
Izdaja in tiska ZTT Trst
Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

V ŽARIŠČIH NAPETOSTI - Piše Pavel Stranj

Trn v peti Senegala

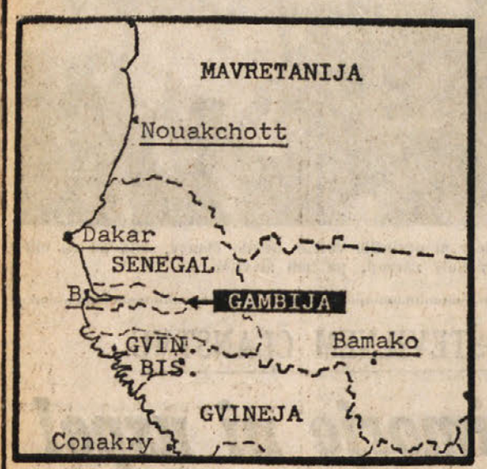

Gambija je majhna država; meri le nekaj več kot polovica Slovenije, prebivalcev pa ima skoro 600.000. Banjul, glavno mesto, je veliko kot Gorica. Njena oblika je na majhnih zemljevidih nerazumljiva: 350 km dolg in 50 km širok klin, ki se zajeda v ozemlje Senegala, ki jo obkroža z vse strani, razen na zahodu, kjer gleda na morje. Na boljšem zemljevidu je ta oblika razumljivejša: dežela leži na obeh bregovih istoimenske reke, o njenem nastanku pa so odločale še druge sile.

Nastanek Gambije je vezan na čas, ko so evropske velesile tekmovale v osvajanju (ki so ga takrat bolj elegantno imenovali «odkrivanje») Afrike. Glavna tekmeca sta bila Francija in Anglija; Francija je na območju zahodne Afrike prekosila Anglijo, zagotovila si je večino obale in notranjosti, Anglija pa «le» nekaj gospodarsko in strateško pomembnejših delov: Nigerijo, Gano, Siero Leone in Gambijo. V vseh državah se je uveljavil angleški kolonialni sistem in tudi po neodvisnosti teh dežel je ostalo med njimi in sosednimi državami, bivšimi francoskimi kolonijami, precej razlik.

Gambija je na primer ozemeljsko, gospodarsko in etnično zelo sorodna s Senegalom, a po neodvisnosti, ki jo je dosegla leta 1965 je združitev v neko enotno Senegambijo postajala vse manj verjetna. Ne le zaradi različnih vplivnih območij, katerim pripadata ampak tudi različnega izvora posameznih vladajočih krogov, ki so vse bolj utrjevali svoje korenine in razvijali tako ozemeljske in osebne partikularizme.

Za Senegal je Gambija vir dveh dodatnih skrbi. Njeno ozemlje ovira stike z južno senegalsko pokrajino Casamance, kjer je prisotna aktivna avtonomistična politična struja; islamskega značaja. Preko gambijskega ozemlja pa poteka zelo živahno tihotapstvo, ki povzroča Senegalu precej škode. Senegalci prodajajo svoje kmetijske proizvode v Gambiji, kjer so bolje ocenjeni. Gambija se tega prometa ne brani, zato pa so senegalske oblasti toliko bolj občutljive.

Gambija je izrazito kmetijska dežela. Kakih 80% aktivnega prebivalstva se ukvarja s kmetijstvom, malo manj kot polovica vse rodovitne zemlje, pa je namenjena nasadom arašidov. Arašidi in njih sekundarni proizvodi tvorijo ogromno večino izvoza; sami Gambijci se šalijo na ta račun, češ kdor se ne ukvarja z gojenjem arašida se ukvarja z njegovim trgovanjem. Po neodvisnosti je Gambija začela razvijati tudi druge kmetijske proizvode za prehrano prebivalstva, a zaradi revnega gospodarstva se ta razvoj odvija zelo počasi.

Pet let po neodvisnosti, 24. aprila 1970, je Gambija postala republika. Prvi in do sedaj edini predsednik, David Kwesi Jawara je na glavnem trgu, pred množico državljanov prisegel zvestobo ustavi na koranu, kajti 80% prebivalstva je islamske vere. Jawara je dobil oblast po znanem ključu: kolonialna sila je zapustila državni aparat najbolj razvitemu delu prebivalstva, ki je bilo navadno obalno trgovsko meščanstvo. Ti so se naslovili na plemenske poglavarje v notranjosti države. V državi sta obstajali dve stranki; vladna in opozicijska, šele pred nekaj leti so se razvile druge, ideološko in programsko bolj razčlenjene skupine.

Gambija je bila do danes ena redkih afriških držav, ki ni poznala državnih udarov. Postopoma je uredila odnose z bližnjimi državami, začenši s Senegalom, s katerim je podpisala celo nekak sporazum za medsebojno pomoč. Na ta sporazum se je skliceval Jawara, ko je lanskega oktobra poklical 400 senegalskih vojakov, da zatre nemire, ki naj bi jih zanetilo 80 članska libijska ambasada. Libijci so bili izgnani, sedanji udar pa je bil, kot kaže, precej skrbno pripravljen in Jawarov krog se očitno boji, da bi se kljub neuspehu udara prelevil v gverilsko gibanje. Med utemeljitvami izgona libijskih diplomatov je bila tudi obtožba, da so izurili za gverilo kakih sto Gambijcev.

Ne glede na to, kako se je poskus udara zaključil, nekaj ugotovitev je že na dlani: Senegal ne misli mirno gledati sprememb v Gambiji; senegalski poseg je ustvaril nov primer vmešavanja v notranje zadeve sosednih držav, po tanzanijski pomoči ugandskemu predsedniku Oboteju in po francoskem posegu proti diktatorju Bokasi. K temu je treba pripomniti, da je Senegal ena izmed štirih afriških držav, kjer so prisotne francoske čete, pripravljene na neposredne ali posredne posege na območju njihove nekdanje kolonialne oblasti. Ne glede na dejansko libijsko vlogo pri tem udaru bodo okoliške države, zlasti najbolj aktivne v boju proti neokolonializmu, kot sta Gvineja in Gvineja Bissau, lahko smatrale da imajo tudi same večjo «svobodo gibanja» pri vplivanju na dogodke.

Napetost na območju je narastla, tudi če dosedanji predsednik Jawara, pride spet do prejšnje oblasti.

PO ODSTOPU BOLIVIJSKEGA PUČISTA GENERALA GARCIE MEZE

Hunta zaostrila cenzuro nad tiskom

Uporniki v Santa Cruzu vztrajajo pri zahtevi po demokratizaciji

LA PAZ — Po 48 urah od odstopa predsednika Garcie Meze se politični položaj v Boliviji še ni razčistil. Vojaška hunta treh visokih častnikov (Celso Torrelio - vojska, Bernal - letalstvo in kontraadmiral Pammo - mornarica), ki je prevzela neposredno oblast se še ni sporazumela z upornima generaloma, Albertom Natuschem Buschem in Luciom Añesom, ki sta iz mesta Santa Cruz razpredla precej široko mrežo uporniškega duha v vrstah bolivijske vojske.

Da se uporniška generala ne nameravata zadovoljiti samo z odstopom gen. Meze, je postalo očitno takoj. Uporniki so namreč takoj obtožili vojaško hunto, da v bistvu nadaljuje Mezovo politiko, medtem ko Bolivija potrebuje korenit preokret, ki naj bi se odrazil v ponovnem uvajanju demokratičnih svoboščin, sodelovanju civilistov pri upravljanju države ter sprejetja nujnega načrta, ki bi rešil bolivijsko gospodarstvo pred propadom

Če gledamo na vso bolivijsko zgodovino (150 let s 189 državnimi udari), lahko ugotovimo, da se v tej državi bijeta med seboj dve vojaški struji od katerih je ena integralistična, druga pa bolj naklonjena večjemu sodelovanju civilistov pri upravljanju države. Meza je bil tipičn primer prve koncepcije, Natusch Busch pa zastopa drugo. Sedanja vojaška hunta skuša ohraniti bistvene poteze Mezove politike ter je zaostrila cenzuro nad časopisjem in radijskimi oddajami in kar je še bolj značilno, je ponovno potrdila, da sindikalne organizacije ne smejo javno delovati.

V teh razmerah se odvija boj v visokih krogih oboroženih sil, gospodarstvo peša, porajajo se posamezne stavke, delavci petrolejske industrije v Santa Cruzu pa so prekinili dobave goriva glavnemu mestu. Bivši predsednik Hugo Banzer, ki je podprl upornike, je dopotoval iz Miamija v Buenos Aires.

General Meza (levo) predaja posle svojim naslednikom (Telefoto AP)

PIZA — V visoki starosti 90 let je v Pizi umrl inž. Corradino D'Ascanio (rojen v Pescari). Inž. D'Ascanio je že v mladih letih nastopil službo pri podjetju Piaggio. L. 1930 je izdelal načrt za prvi helikopter, ki se je dvignil v zrak v Ciampinu. L. 1946 je izdelal načrte za izdelavo slovitih «vesp».

ZAUPNICO SI JE ZAGOTOVILA Z ENIM SAMIM VEČINSKIM GLASOM

Programske smernice nove vlade le nadaljevanje Beginove politike

Na koncu petletnega obdobja bo zahtevala suverenost nad Cisjordanijo in Gazo - Nadaljujejo se hudi spopadi v Tripoliju

JERUZALEM — Po 14 urah viharne razprave je v sredo ponoči izraelski parlament z enim večinskim glasom poveril Beginovi vladni koaliciji svojo šibko zaupnico. Spričo ogromnih koncesij, ki so jih tri verske stranke dobile, da bi sodelovale v vladi premiera Begina in vseh znamenj, da bo nova vlada nadaljevala «trdo» Beginovo politiko, opazovalci že sedaj napovedujejo, da bo nova vlada padla po nekaj mesecih, ko bo opozijski voditelj Peres ob prvi priliki zahteval glasovanje o nezaupnici.

Včeraj je nova vlada predstavila svoje programske smernice. V njih izstopajo postavke kot so pravica hebrejske države do «izraelske zemlje», nadaljevanje liberalne usmerjenosti v gospodarski politiki, okrepitev vrednot hebraizma, vere in sionizma. Glede osrednjega vprašanja Bližnjega vzhoda vlada izjavlja, da bo na koncu prehodnega petletnega obdobja, ki ga določajo campdavidski sporazumi, zahtevala pravico do suverenosti nad ozemljem na desnem bregu Jordana (Cisjordanija) in Gazo ter da se bo za to pravico aktivno zavzemala. Ob tem napoveduje, da bo svoja naselja na zasedenih področjih širila, krepila in razvijala. Ravnotako bo z naselji na Golanskem višavju, kjer bo čez čas uvedla svoje zakone in upravo.

Medtem ko je za glasnika ameriške vlade Deana Fischerja izraelska priključitev zasedenih področij — ki jo Begin že dalj časa napoveduje — povsem legalna in ne krši campdavidskih sporazumov, je za sovjetsko agencijo TASS to politika «mračnjaštva in ultraekstremizma». V svoji včerajšnji noti TASS ocenjuje Beginovo novo vlado kot «najbolj ekstremistično, ki jo je hebrejska država kdajkoli imela», slonela pa naj bi na temeljih «sodobnega šovinizma in srednjeveškega dogmatizma».

V bližnjem libanonskem mestu Tripoli so se tudi včeraj nadaljevali spopadi med oboroženima verskima skupinama muslimanskih sunitov in alavitsko manjšino. Najbolj naseljeni četrti mesta sta v teh dneh postali pravo bojno polje, na katerem je do sedaj padlo vsaj 20 oseb, več sto pa je bilo ranjenih. Kar se dogaja v libanonskem mestu zaskrblja vlado v Damasku, ki se noče vpletati v verske izgrede izven svojih meja. Tudi palestinskemu osvobodilnemu gibanju ni do sporov s prijateljsko Sirijo. V sredo zvečer je voditelj PLO Arafat sprejel v Bejrutu delegacijo «arabske demokratične stranke», katere član je bil tudi sirijski poveljnik Taher Al Abed, sodelavec sirijskega predsednika Assada Delegaciji obeh strani sta se podali v Tripoli, da bi prekinili prelivanje krvi, toda še včeraj se je streljanje nadaljevalo.

NEAPELJ — V vasi Curti pri Caserti sta izgubila življenje 71-letni Alessandro Russo in njegov 26-letni sin, zdravnik, Pasquale. Priletni Alessandro se je spustil v 30 m globok vodnjak, da bi popravil pokvarjeni motor na črpalki. Izpušni plini so ga zastrupili. Sin je skušal pomagati očetu, toda doletela ga je ista usoda.

● Ženska enakopravnost

(Nadaljevanje s 4. strani)

žensko naravo premalo stvarnež, ženska pa je lahko še enkrat spoznala, da je kot predstavnica tako imenovanega nežnega spola izgubila vse lažne privilegije (razne poklone, pa odstopanje sedežev in podobno), pridobila pa bore malo, ko nikomur več (razen oficirjem) niti na kraj pameti ne pride, da bi ji odpiral vrata, ista pamet pa žensko še vedno postavlja na drugačno, če že ne nižjo raven.

Ženska naj torej od danes dalje (oziroma od dne, ko bodo začeli uradno veljati novi predpisi) stoji polnopravno ob strani moškemu tudi v vojaški službi, medtem ko puške ne sme nositi, čeprav odkritosrčno rečeno, dvomim, da bi se italijanska ženska izrekla za drugo, «bolj herojsko» varianto. Čas herojev je pač zatonil, eden izmed znakov je tudi «neprivlačnost» pripadnosti vojaškim službam, čas ženske enakopravnosti, v vojaški suknji ali brez, pa še ni napočil. Ni sicer še znano, če bodo novi predpisi imeli kakšen vpliv tudi na ureditev vojnih akademij, toda za enkrat mladi Tržačanki Bastiani, ki je absolvirala na pomorski srednji šoli, in že njen vpis na strokovno šolo za pomorščake je bil nekakšen dogodek, vpisa na pomorsko vojno akademijo, pa čeprav ima vse pogoje (sporen je očitno spol), še niso odobrili.

Kamen spotike ni torej več vprašanje, kdo sme korakati v četi, sicer brez orožja, temveč kdo sme korakati na čelu. Vojaški forumi so bili jasni, verjetno soglaša z njimi večina moških, tudi najostrejših antimilitaristov. Kaj pa ženske? Vprašane, vsaj uradno, pravzaprav niso bile. In so ves potek, ki je itak potekal v zatišju, spremljale precej mlačno. Toda zakonska določila so sedaj tu in o njihovi veljavnosti se bo pač treba izreči, pa čeprav so gotovo med najmanj «eksplozivnimi», kar jih pozna današnji čas. (bp)

POPRAVEK

Ko smo pred tednom dni v okviru te rubrike pisali o boju italijanskih komunistk od dobe nastajanja italijanske komunistične partije, torej od dobe Antonia Gramscija do danes, se nam je vrinila neljuba pomota. Zapisali smo, da je v Gramscijevem «Ordine nuovo» rubriko «Tribuna delle donne» vodila Camilla Cederna, vtem ko jo je v resnici vodila Camilla Ravera. Danes napako popravljamo in se za pomoto oproščamo.

PO PREKINITVI POGAJANJ

Nove stavke uslužbencev turističnega sektorja

Že v avgustu bo 8-urna stavka, 11. septembra pa celodnevna vsedržavna stavka

RIM — Sredi turistične sezone se v Italiji zopet napovedujejo stavke delavcev v turističnem sektorju. Včeraj dopoldne so se namreč prekinila pogajanja med turističnimi operaterji in sindikalnimi organizacijami, ki jih je vodil minister Di Giesi. Delegacija turističnih operaterjev je namreč zapustila pogajanja. Kot je bilo mogoče kasneje izvedeti, so predstavniki sindikatov zahtevali poprečno 130 tisoč lir poviška mesečno, delodajalci pa so bili pripravljeni pristati na največ 80.000 lir.

Takoj po prekinitvi pogajanj se je sestalo tajništvo sindikalne federacije CGIL, CISL, UIL turističnega sektorja in predlagalo enotnemu sindikalnemu vodstvu vrsto stavk. Že v avgustu naj bi delavci v turističnem sektorju stavkali 8 ur, dan stavke pa bodo določili na deželni ravni. V avgustu bodo stavkali tudi sezonski delavci, vse dokler ne bodo dosegli poviška, ki ga je predlagal sam minister Di Giesi, to je 55.000 lir. 11. septembra bo verjetno vsedržavna stavka delavcev v turističnem sektorju. Če pa vse to ne bo pomagalo za premostitev togih stališč delodajalcev, bo sindikat sklical 18. in 19. septembra enotno vodstvo, da napove nove stavke in tudi da pripravi vsedržavno skupščino delavcev turističnega in trgovskega sektorja, na kateri naj bi začeli s širšo akcijo za dosego nove pogodbe.

Zanimivo je, da sindikalisti pripisujejo ministru Di Giesiju dobršen del odgovornosti, da so se pogajanja prekinila. Vsedržavni tajnik sindikata delavcev turističnega sektorja CGIL Gilberto Pascucci je namreč takoj po prekinitvi pogajanj izjavil, da je hotel minister izsiliti rešitev, ki ni še dozorela, in da so njegova stališča odražala stanje, ki je celo slabše od tistega, na kar so bili delodajalci že pripravljeni pristati.

V Avstraliji sodijo skupini ustašev

SYDNEY — Na okrožnem kriminalističnem sodišču v Sydneyu se je v sredo nadaljevalo sojenje članom skupine sovražne jugoslovanske emigracije, ki so, kot je prvi dan sojenja rekel sodnik Thorley «pripravljali kriminalno dejanje priprav za razbijanje druge države z ozemlja Avstralije».

Sodijo 13 pripadnikom sovražne emigrantske skupine «Hrvaško revolucionarno bratstvo». Le-ti so septembra 1978 v nekem gozdu na jugu avstralske zvezne države Novi Wales v improviziranem vojaškem taborišču izvajali organizirane priprave za teroristične akcije, ki so jih kot pravi obtožnica «nameravali izvesti» v Jugoslaviji.

V sredo se je pred sodiščem začel dokazni postopek, v katerem je državni tožilec s pomočjo kronske priče — to je neki policijski inšpektor, ki je vodil akcijo odkrivanja prestopnikov — posredoval poroti nekatere dokaze, kot so orožje, strelivo in fotografije same «vojaške vaje». Izvedelo se je, da obramba zastopa tezo, da so vaje pri Edenu izvajali zato, da bi «snemali film o svobodni dejavnosti v naravi». V to v avstralski javnosti malokdo verjame. Udeležence akcije v Edenu imenujejo «vojaki» in simpatije povprečnih Avstralcev niso na njihovi strani. Sojenje se nadaljuje, pričakujejo več 10 prič. (dd)

Predlog za omejitev odkupnih cen stanovanj

RIM — Odbor za zaščito potrošnikov je predlagal ministrskemu predsedniku Spadoliniju, naj bi vlada določila najvišje dovoljene cene za prodajo stanovanj. Po mnenju odbora namreč ni mogoče omejevati cene neke dobrine samo, ko gre za en način izkoriščanja te dobrine. Skratka, ne zadostuje določiti višine pravične stanarine, ampak je treba določiti cene vseh vrst stanovanjskih storitev, torej tudi prodaje stanovanj. V konkretnem primeru odbor predlaga, naj bi določili, za koliko odstotkov je odkupna cena stanovanja lahko višja od stroškov za gradnjo stanovanja. Pri tem bi seveda upoštevali vse dejavnike, ki jih že vpoštevajo pri določanju pravične stanarine.

KAKO USTAVITI HUDO VROČINO?

Ko se je po vsej Nemčiji dvignila temperatura nad 30 stopinj, so si otroci v Frankfurtu takoj pomagali na edini učinkoviti način: hlače dol in - hop pod mrzlo prho modernega vodometa. Pa še zabavno je bilo (AP)

ZA TUJE TURISTE IN DELAVCE V TUJINI

V Jugoslaviji popusti pri plačilu v devizah

Pri blagu široke potrošnje ne bo treba plačati temeljnega prometnega davka, ki znaša 16 odstotkov

BEOGRAD — Tuji turisti bodo kmalu lahko v Jugoslaviji ceneje kupovali domače izdelke za široko porabo. Cene bodo nižje za višino temeljnega prometnega davka, ki je poprečno 16 odstotkov. V turistični zvezi Jugoslavije pravijo, da je odlok o pogojih in načinu prodaje teh izdelkov ZIS sprejel, te dni pa naj bi ga objavili v uradnem listu SFRJ. Vendar pa odlok ne predvideva oprostitve prometnega davka pri živilih in pijači. Sprejeli so tudi poseben odlok, po katerem lahko jugoslovanski delavci, ki začasno delajo v tujini, kupujejo izdelke široke potrošnje pod enakimi pogoji kot tujci.

Tuji gost mora pri nakupu devize zamenjati za dinarje v menjalnici na prodajnem mestu kar pomeni, da v prodajalni ne more s popustom kupiti z dinarji, ki jih je zamenjal kje drugje. Pri tem je dolžan zamenjati toliko deviz ali čekov, kolikršna je vrednost kupljenega blaga

Vsekakor bo ukrep koristen v posezoni. Nemogoče pa bi bilo pričakovati, kar potrjujejo tudi turistični delavci, občutnejšo rast zunajpenzionske porabe, ki je zelo pomembna za celoten turistični dohodek. Tak odlok bi morali sprejeti pred glavno sezono, spremljati pa bi ga morali podobni odloki v republikah, pokrajinah in občinah, v pristojnosti katerih je večina teh izdelkov, predvsem živil.

Slovenski delegat zahteval pojasnila o plačilni bilanci

BEOGRAD — Delegat iz Slovenije Zoran Žagar je na včerajšnji seji zvezne skupščine opozoril na pojave, da predstavniki ZIS dajejo javne izjave o isti stvari, vendar z različno, včasih tudi nasprotujočo si vsebino, tako je po njegovih besedah 15. julija zvezni sekretar za finance Petar Kostić govoril o kolapsu jugoslovanske plačilne bilance, o metastazah, ki ogrožajo likvidnost plačevanja v tujini, o slabi oceni, ki jo je dala misija mednarodnega denarnega sklada, tako da je ogroženo njihovo posojilo v višini 2,1 milijarde dinarjev in tako dalje. Toda 31. julija, je nadaljeval Žagar, je guverner narodne banke Jugoslavije na tiskovni konferenci na isto temo podal povsem drugačne informacije, govoril je, da je s kreditno denarno politiko vse v najlepšem redu, čeprav je primarna emisija prekoračena za 62 odstotkov. Likvidnost v plačevanju s tujino je v redu, denarni sklad pa ugodno ocenjuje stabilizacijska prizadevanja in tako dalje. Zato se postavlja vprašanje, ali je ZIS proučil položaj, ki je nastal zaradi različnih stališč odgovornih predstavnikov federacije in seveda — kje je resnica.

Na vprašanje slovenskega delegata, ali je odlok narodne banke o omejitvi iznosa dinarjev sploh zakonit, je predstavnik ZIS odgovoril da je. Delegat ni bil zadovoljen s pojasnili in je zahteval pismeni odgovor. (dd)

PO KONCU OBISKA V SOMALIJI

Colombo v Gibutiju

GIBUTI — Po koncu tridnevnega obiska v Somaliji se je italijanski zunanji minister Emilio Colombo ustavil v Gibutiju, kjer ga je sprejel predsednik Hasan Guled Aptidon. Govor je bil predvsem o stanju na afriškem rogu in predsednik Gibutija je potrdil vtis, ki ga je imel Colombo ob koncu svojega obiska, da bo zelo težko uskladiti stališča Etiopije in Somalije o vprašanju Ogadena. Colombo je izrekel priznanje predsedniku Gibutija za poskuse posredovanja in je poudaril, da je edina pravilna rešitev spora samo v pogajanju med obema državama. Seveda, dokler bo Somalija vztrajala pri teritorialnih zahtevah (o katerih v Mogadišu sicer trdijo da ne obstajajo) in dokler bo Etiopija potrjevala ostro obrambo svoje ozemeljske celovitosti, ne bo mogoče doseči nobenega sporazuma. Colombo je poudaril, da je Italija pripravljena stimulirati dosego sporazuma, kar seveda ne pomeni, da sama sebe predlaga za posrednika. Rešitev krize je, v sedanji fazi, možna le, če bi obe državi pristali na osnutek dogovora, ki ga izdelujejo v nekaterih državah, ki so zainteresirane za dosego miru v tej regiji. Osnutek predvideva prekinitev sovražnosti in premirje ob že obstoječi meji ter, v drugi fazi, začetek pogajanj med Etiopijo in Somalijo, po prvih kontaktih, ki bi jih državi vzpostavili preko Nigerije in Gibutija.

BANGKOK — Tajska vlada je razpisala 25 milijonov lir nagrade za vsakogar, ki bi posredoval koristne informacije o «kralju mamil» v «zlatem trikotniku». Chang Chi - Fu je nekoč poveljeval plačancem v kitajski nacionalistični vojski, sedaj pa razpolaga s 3000 plačanci, ki se na meji Tajske in Burme ukvarjajo s tihotapstvom mamil, orožja in raznih dragocenosti.

Odpustili pilota zaradi spremenitve spola

CHICAGO — Kenneth Ulane je 12 let opravljal pilotsko službo (bil je tudi v Vietnamu). Sedaj je spremenil spol ter se piše Karen Ulane. Letalska družba «Eastern Airlines» ga je odpustila. Karen je tožila družbo ter zahteva 4 milijone dolarjev odškodnine in ponoven sprejem

PRIMORSKE VESTI

Kitajska kuhinja na Bernardinu

PORTOROŽ — V restavraciji Majolika portoroškega hotela Bernardin bodo do 15. avgusta vsak večer od 1. ure dalje stregli dobróte kitajske kuhinje. Delavci iz Bernardina so želeli obogatiti svojo ponudbo in turistom, pa tudi domačinom ponudili nekaj novega, drugačnega in dobrega. Povabili so lastnika zagrebške kitajske restavracije Vebi Velija, ki je na Bernardin pripeljal štiri kuharje in natakarja s Tajlanda, sicer Kitajce po narodnosti in tako na Bernardinu sedaj ponujajo pet značilnih kitajskih menujev. Za vsakega je potrebno odšteti po 400 dinarjev. Jedi so za tiste, ki kitajske kuhinje še ne poznajo izredno zanimive, od škampovih rolad, rac na kitajski način, bambusove juhe, telečjega sateja, ocvrtih kalamarov v omaki iz rdečega vina, do dušenega riža z jajcem, ocvrtega ananasa in banan v karamelu itd. Vsak menu ima pet jedi in če gostu katera ni všeč mu je rade volje zamenjajo. Za spomin dobi tudi prave kitajske palčke, ki jih lahko tudi uporabi, seveda, če jih zna. Sicer pa je skrivnost kitajske kuharske umetnosti v uporabi in pripravi hrane. Vse pripravijo v nekaj minutah in na veliki vročini. Meso je zrezano na koščke brez masti in kožic. Sploh so jedi pripravljene brez maščob, brez moke in smetane, zato so lahko prebavljive. So seveda ekzotično začinjene, kar daje pravi ton gurmanskim užitkom. Za goste hotela Bernardin so organizirali tako, da lahko odpovedo večerjo obračunano v penzion in dobijo zato bon vreden 100 dinarjev, ki ga lahko vnovčijo pri Kitajcih.

BORIS ŠULIGOJ

Na ohcet v Lipico

LIPICA — Konec tega meseca, 29. avgusta, bodo v Lipici slovesno odprli novo poročno dvorano, ki jo bodo uredili v enem od starih objektov kobilarne. Za ureditev poročne dvorane bodo delovna organizacija hoteli in gostinstvo s tozdom Kobilarna in sežanska občinska skupščina (ta prispeva 2 milijona din) odšteli 10 milijonov din.

V Lipici pravijo, da bodo tako popestrili ponudbo tega turističnega centra. Ohcet bo tako bogata, kot si jo bodo nevesta, ženin in svatje hoteli privoščiti (pojedina, skupna vožnja s kočijami, glasba po naročilu itd.) najmanj, kar bo doletelo bodoči zakonski par, ki se bo odločil za ohcet v Lipici, pa bo — proti plačilu, seveda — vožnja s kočijo skozi Lipico do lepe poročne dvorane. Ženin in nevesta bosta tako že prvi dan skupne poti — skorajda na konju.

D. G.

Iz Lacija in Lombardije avtomatske telefonske zveze z Jugoslavijo

RIM — V nedeljo, 9. avgusta, bodo uvedli avtomatsko telefonsko povezavo med milanskim in rimskim okrajem ter Jugoslavijo. Dejansko bo mogoče neposredno klicati Jugoslavijo iz celotne Lombardije in iz celotnega Lacija. Predklicna številka za Jugoslavijo je, kot znano 0038. Tej je treba dodati predklicno številko kraja v Jugoslaviji in šele nato telefonsko številko naročnika, s katerim želimo govoriti.